

د کتاب څانګړنې:

د کتاب نوم : قران اوننځ ساینس
لیکوال : پوهنمل محمود نظری

Download from: aghalibrary.cm

فهرست

۱	فضا
۲	د کایناتو پیدایښت
۳	د سپرم پیدایښه
۴	د انسان د جنین وده
۵	د جنس تعین
۶	د انسان د ماغ اکبر
۷	غرونه
۸	د مخکې څرخیدل
۹	بحرونه او سیندونو
۱۰	دبحرونه په تل کې موجونه
۱۱	اوریځي
۱۲	د مخکې گردیوالی
۱۳	د لهر حرکت
۱۴	د هر شی جوړه (زوج)
۱۵	بادونه
۱۶	د مخکې د لاندی اوبه
۱۷	د گوټې نښان
۱۸	درد
۱۹	د لهر او سپورمی رڼا
۲۰	د ستوروتر منځ پلونه
۲۱	د کایناتو توسعه
۲۲	سپورمی ته تگ
۲۳	د اتوم تقسمول
۲۴	الوتونکي
۲۵	د الوتونکو الوتنه
۲۶	بیگ بنگ (لوی درز)
۲۷	اتموسفیر

د وینواو شیدو جریان	۲۸
د مچیو مهارت	۱۹
د نړۍ ککرتیا	۳۰
د وخت نسبتی والی	۳۱
توره سوره	۳۲
د مخکې پیدا کول په شپږ ورځو	۳۳
د ستورو ضربان	۳۴
د میریانو خبری	۳۵
د ما بنام ستوری	۳۶
نقلیه وسایل	۳۷
الوتکې	۳۸
بریننا	۳۹
برمه یې چاهان	۴۰
د اتوم بم	۴۱
نوري مخکې	۴۲
د اوریدو او لیدو حس	۴۳
د رنگونه توپیر	۴۴
وسپنه	۴۵
دعکسونو استول	۴۶
تیل	۴۷
د بوی استول	۴۸
اتومي انرژي	۴۹
د کایناتو شکل	۵۰
نور مخلوقات	۵۱
د روښنایي او تیارې	۵۲
د کایناتو ختمیدل	۵۳
قران او وړاندوینې	
د سودم اوگومورا ښارونو	۵۶
د سبا ښار	۵۷

۵۸ فرعون

۵۹ د سپتمبر د یولسمی پینځه:

۶۰ د ارم ښار

ساینس پوهانو نظریات د قران د ساینسی...

معجزو په هکله

قران اوننځ (معاصر) ساینس

دقران کریم هغه وړاند وینې چې د نننۍ ساینس سره یو شی دي:

د قران کریم د مبارکو آیاتو ورتوالی د نننۍ ساینس د نویو برسېرونو (کشفیاتو) سره یو رڼ حقیقت دی د نننۍ ساینسي نوي برسیرنې د قران کریم رښتیا والی هغو ته چې کافران دي ثابتوي. الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

۴۱:۵۳ «ژرده چې و به ښیو دوی ته دلایل (د قدرت) خپل چې په افاق ملکونو کې دي او په نفسونو دوی کې دي تر هغه پوري چې ښکاره شي دوی ته چې بیشکه دغه قران حق دی...»
۱۹۰:۳ «بیشکه په پیدا کولو د آسمانونو او مخکې کې او په توپیر د شپې او ورځې کې خامخا دلایل دي لپاره د خاوندانو د عقلونو»

نننۍ نوی ساینس دا ثابتوي چې قران کریم یو آسماني کتاب دی او انسانان د داسې کتاب د لیکلو توان نه لري ، هغه هم (۱۴) پېړۍ مخکې چې ساینس دومره پرمختګ نه وو کړی. قران کریم د ساینس کتاب نه بلکې د ښوواو علایمو کتاب دی داسې ښی چې انسان ته بلنه ورکوی چې پر مخکې دخپل ژوند او نړۍ د پیدایښت په اړه غور او سوچ وکړي. سید حسین نصر چې د فلسفي ساینس پروفیسور او هم د جورج تاون د پوهنتون د فزیک او ریاضي پروفیسور دی په خپل یو لکچر کې یې داسې وویل:

د اسلام د (۱۹) پېړۍ یو نامتو شخصیت یو افغان وو ، چې جمال الدین افغان نومېد هغه ځان الافغاني باله هغه د (۱۹) پېړۍ یوه نامتو اصلاح پال مسلمان وو هغه نه یوازې یو فیلسوف بلکې یوه سیاسي څېره وه چې دخلافت ضد عقیده یې لرله هغه د لوېدیځ د ساینس سره مینه درلوده او د اسلام دوباره احیا یې غوښتل . هغه ویل:

ولي لوېدیځ پر مخ تللی دی؟ ځکه هغوی د ساینس نه استفاده کوی حال دا چې ساینس د اسلام نه راپورته شوی دی مسلمانان باید د خپل شي نه چې ساینس دی خپله کار واخلي ځکه په ساینس کې لوړ پرتېج ، قوت او د ډیرو رېرونو د حل کیلی شته نو باید دا مال د اسلام بیرته په اسلام پورې اړه پیدا کړي.

او مسلمانان باید د العلم (ساینس) په گانو ځان سینگار کړي.

قران کریم د رهنما او پوهي کتاب دی چې د ځمکې له پيدا کيدو نه تر قيامته پورې ټول مالومات په کښې شته .

الله (ج) په قران کریم کې فرمايي:

۶۸:۵۲ « نه دی دا (قران) مگر خو ذکر د ټولو عالميانو لره»

۴۳:۱۳ « او مسخر کړی دی تاسو ته هر هغه شئ چې په آسمانونو کښې دی او ځمکه کښې دی ټول له طرفه د الله دغه خامخا لوی ایت (دلایل) د پاره د هغه قوم چې فکر کوي»
خدايتعالی دا ټول شان انسان ته مسخر کړي ، نو انسان باید پر هغه سوچ وکړي او له هغو نه کار واخلي.

الله (ج) په قرانکریم کې فرمايي:

۵۴:۲۲ «اسان کړی دي موږ ذکر پند اخیستلو ته نو آیا شته څوک یادونکي»

الله (ج) د خپل اخيري پیغامبرمحمد(ص) دقران کریم د نازلیدو دملا تر په هکله ډیري معجزې او ثبوتونه رالیرلي دي او دا ثابتوي چې قران کریم ټکي په ټکي د خدای (ج) کلام دی او دغه رالیرل شوی قران کریم د بل چا له خوا نه دی ویل شوی بېله یو خدای (ج) .

۳۸:۸۷-۸۸ «دغه (قران) مگر پند دی د پاره د عالميانو او خامخا عالميان به شي هر ورو په خبر (د صدق) د دي (قران) لږ وروسته»

د ساينس دپرمختگ سره د قرانکریم رښتياوالی ورځ په ورځ کافرانو ته ثابتیږي او هره ورځ ډیر پوهان او پوه خلک اسلام ته راوړي اود اسلام چوپړ ته موتي را نغاړي.

دلته دننۍ پرمختللي ساينس نوي رابرسپرونو ته یو نظر اچوو چې هغه ته په قران کریم کې څوارلس پېړۍ مخ کې اشارې شوي دي.

ساینسی معجزی په قران کریم کې :

قران کریم د خدای (ج) کلام د یې چې پر محمد (ص) د جبریل (ع) په واسطه نازل شوی دی او بیا د هغه لخوا و خپلو همراهانو ته دیکته شوی او هغو دا کتاب په یاد کړی ، لیکلی او بیا یې دوباره د محمد (ص) سره د سره کتلی دی او خپله محمد(ص) هر کال یو وار بیا نازل شوي آیاتونه د جبریل (ع) سره له سره کتلي دي او د ژوند په وروستي کال کې یې ټول قران کریم دوه واري له سره کتلی دی. له هغه وخت راهیسې تر اوسه هر کال په زرگونه خلک ټول قران کریم سر تر پایه په یادوي ان ځینې ماشومان تر لسو کلنۍ پوري ټول قران کریم حفظ وی . په دې (۱۴) پېړیو کې یې ان یو توری هم نه دی تغیر او تبدیل شوی.

قران کریم چې (۱۴۰۰) کاله مخکې نازل شوی داسې شواهد و ته یې اشاره کړې ده چې اوس اوس د ساینس پوهانو لخوا هغه په ثبوت رسیدلې او یا رابرسیره (کشف) شوی دی . دا ټوله منکرانو ته دا ثابت وې چې رښتیا قران کریم ټکي په ټکي د الله (ج) کلام دی او پر محمد (ص) رسول د پاک خدای (ج) لخوا نازل شوی دی ، او هغه قران کریم نه د محمد(ص) او نه د بل چا اثر دی دا هم ثابتوي چې رښتیا محمد (ص) د الله (ج) رسول دی دا هغه شیان دي چې (۱۴۰۰) کاله مخکې ویل شوي دي چې ځینی یې اوس د ساینسي نوی پرمختللو وسایلو او میتودونو په واسطه رابرسیره ، جوت او ثابت شوي دي .

فضا:

د فضا په هکله په قران کریم کې درې مبارک آیتونه راغلي دي .
الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:
۵۵:۳۳ «... ای ټولیه د پیریانو او انسانانو که چیری قدرت لری تاسي چه بهر ووځئ [نفذوا] له څنډو د آسمانونو او مخکې څخه پس ووځئ وبه نه وځئ مگر [سلطن] [په قوت او زور سره»

۱۵-۱۴: «... په هغه (دروازه) کې بڼې چې تل ختل (اسمان ته) نو خامخا به یې ویلي وو بیشکه هم دا خبره ده چې [سکرت] یا خیره شوي دي سترگې زموږ بلکه یو قوم یو چې جادو راباندې کړي دوی وي»

د انگریزی (if) د عربي (إن) د شرایطو او امکاناتو مانا لري یعنی فرضیه د رسیدولو یا نه رسیدولو ده .
 په عربي کې (حتی) او (ان) د امکان او (لا) د نه امکان مانا ورکوي.
 په قران کریم کې دلته جین او انس ته اشاره کوي:
 د (نفذوا) مانا د (د کازیرنیرسکایز) ډکشنري په اساس: مستقیم تیریدل او د بدن بلي خواته راوتلو ته
 وایي لکه: غشی
 نو دلته د ژور نفوذ کولو او بلي خوا ته د راوتلو مانا ورکوي.
 د (سُلطن) لفظ ویوې پروژې ته د رسیدولو په مانا ده بېله شکه د دې مبارک ایت نه مالومیري چې
 یو ورځ به انسان پورته آسمان ته وخېژي نه یوازې آسمان ته بلکې د مځکې دننه به هم د خېړنې او
 سپرنې لپاره تا شي.
 او په دویم او درېیم مبارکوایتو نو کې چې خدای (ج) د مځکې کافرانو ته خطاب کوي او فرمایي:
 که ان د آسمان دروازه خلاصه شي او هغوی را پورته شي هغوی به په مغشوش نظر وگوري لکه هغه
 چې ډیر نشه وي یا داچې چا کوډي پر کړي وي.
 کله چې په (۱۹۶۱) کال کې دانسان سفرو فضا ته پیل شو او د هغه ځایه مځکې ته وکتل شول هلته
 آسمان لکه د مځکې نه چې مالومیري شین نه ، بلکه تک تور مالومیدئ ځکه د لمر وړانگې چې د
 مځکې په اتموسفیر ولگيري نو آسمان مور ته تک شین مالومیري خو هلته مځکه په تور آسمان کې په
 شین شپول کې نغښتي ښکارېږي:
 د مځکې هغه خوا چې د لمر خواته ده روښانه او نیمه بله خوا یې تیاره مالومیري. کله چې مځکه په
 خپل مدار څرخي روښنایې هم هغسې پاته کیږي او په بل نیم اتموسفیر کې یې یو انتقالي خوځون
 (حرکت) لیدل کیږي او په (۲۴) ساعتو (گړیو) کې همداسې په بله خوا کې هم په عین وخت کې یو
 انتقالي حرکت لیدل کیږي . که څوک په دې حالت کې مځکې ته وگورئ تاسو به له هېښتیا نه داسې
 سوچ وکړئ چې تاسو نشه یاست یا چا کوډي در باندی کړي دي .ځکه د انسان سترگې ورته مبهوت
 پاته کیږي لکه هغسې چې قران شریف اشاره ورته کړې ده :

د کایناتو پیدایښت :

د کاسمو لوژي تيوري او څېړنې دا ښيي چې په يو وخت کې ټول کاینات هيڅ شی نه وو مگر يو لوگي (يو مبهم ډير کثافت لرونکی شی او تاوده گازونه) او يوه اوريخ وه . دا دستنبرد اوننۍ کاسمولوژي يو منل شوی اصل دی چې تر اوسه د دې لوگيزو موادو نه نوي ستوري د پيداکيدو په حال کې ليدل کيږي . دا د شپې په آسمان کې چې د استوري مالومېږي د دا ټوله له همدې دود يا لوگي نه جوړ شوي اجرام دي .

په دې هکله قرانکريم فرمايي:

۴۱:۱۱ «بيايي اراده وفرمايله آسمان ته حال دا چې دغه آسمان يو لوگي [دُخان] وو»

ډاکټر (الفريدکرونر) د جرمني د ميونيخ د پوهنتون د جيولوجي نامتو پروفيسور وايي:

سوچ وکړئ محمد له کومه حايه پوهيدی؟ زه فکر کوم دا ناممکنه ده (۱۴) پېړۍ مخکې دي څوک د کایناتو په منشا پوه وي ځکه ساينس پوهانو اوس دا څو کاله مخ کې د ډيرو لوړو تکنالوژي د ميتودونو په مرسته دا رښتيا وموندله او څورلس سوه کاله مخ کې څوک په هستوي فزيک پوهيدی؟ چې ووايي آسمانونه او مخکه يوه منشا لري.

د منی (سپر ۴) پیدایښه :

خدای (ج) په قران شريف کې فرمايي:

۷-۵:۸۶ «نو ودي گوري انسان چې له څه شی څخه پيدا کړی شوی دی».

پيداکړ شوی دی له اوبو ټوپ و هونکيو څخه په رحم کښې هسې اوبه (مني) چې راوځي له منځه د (شا) او له هډوکيو د سينو څخه»

د جنين په پړاو کې د نارينه توليدي اورگان خوتې (خصيه) او د ښځې تخمدان (اوري) د بدوډۍ او د شاشمزی ديولسم بند او دولسمې پښتۍ تر منځ واقع وي چې بيا وروسته دا اورگانونه کښته کيږي د ښځيو اوري يا تخمدان (پلويکس يا کونغری) ته رسيږي او د نارينو هغې لاندی تگ ته ادامه ورکوي او مخکې له زېږېدو د (اينجينل کانال) له لاري (سکروتم) ته رسيږي ان په ځواني کې لا هم توليدي اورگان کښته ځي د دې اورگان عصبي رشتې اود وينو زيرمه د گېډې شريان (ابدومينل اروتا) ته رسيږي چې دا ساحه د شاتير يا ستون فقرات او پښتۍ تر منځ پرته ده

د انسان د ښځین وده :

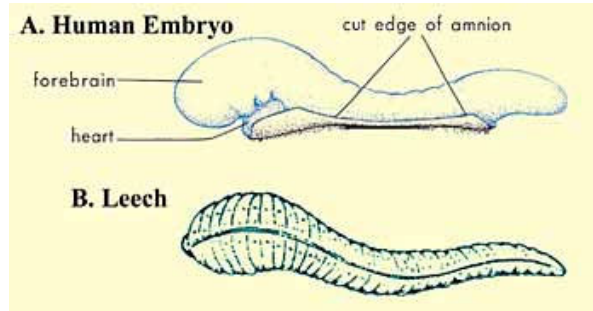
په قران کریم کې دانسان د جنین د (پړاونو) مرحلو په هکله داسې راغلي دي :

۱۴-۱۲:۲۳ «او قسم دئ خامخا په تحقیق پیدا کړی دي مور آدم له خالصو خټو نه بیا وگرځاوه مور دغه نطفه په یوه ټینگه قرارگاه [قرارم] کې بیا وگرځوله مور دا نطفه د وینوتوته [علقه] بیا وگرځوله مور دا [مضغه] بوتی د غوښو هډوکو بیا وروسته ور واغوستله مور دې هډوکو ته غوښه بیا مو پیدا کړ دی په پیدایښت بل سره...»

د عربي لغت (قرارم) ساتنې ته وایي چې دلته یې موخه د جنین ساتل دي دلته د شا دتیر چې د شا عضلات هغه لاقوي کوی د جنین ساتنه کوی او هم د (امینوتیک کڅونډې) چې د (امینوتیک مایع) لري لخوا یې ښه ساتنه کیږی نو جنین لکه چې ویل شوی دي په ښه ټینگ او حمایه شوی ځای کې اوسېږي.

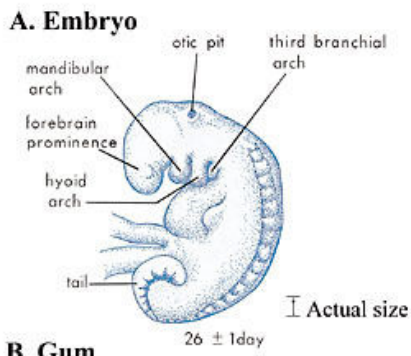
په عربي کې (علقه) درې ماناوي لري:

لومړۍ یې وینه اڅستونکی ، دوهم څرېدلی (معلق) شی او درېیم یې د وینویوه ټوته.

که د وینه اخیستونکي و مانا ته وگورو په لومړي پړوا کې جنین د مور له وینو نه تغذیه کوي. که د(علقه) دوهمي مانا ته وگورو معلق (خړېدلی) شي ته وايي په دی پړاو کې جنین د مور په رحم کې معلق مالومیري.

که دریمي مانا ته یې وگورو د جنین بهرنی بڼه لکه د وینو یوه ټوټه مالومیري ځکه په دې پړاو کې په جنین کې ډیره وینه راتولیري او تر دریمي اوونۍ پوري وینه په جنین کې نه بهیري نوځکه جنین لکه یوه ټوټه د وینو وي نو دا د علقه درې سره ماناوي په جنین کې صدق کوي .

B. Gum

او په دويم پړاو کې (مضغه) چې په عربي کې يې مانا زيبونکي مواد دي په دې پړاو کې د جنين بڼه دد غاښود نښاني په ډول زيبونکي مواد غوندي نيسي ځکه په دې پړاو کې د جنين په شا کې کړۍ کړۍ شکلونه لکه د چنجانو ليدل کيږي.

آيا محمد (ص) (۱۴۰۰) کاله مخکې څرنگه په دې پوهيدئ؟ حال دا چې هغه وخت دا نننۍ وسايل او الکترونيکي مايکروسکوپونه نه وه کشف شوي.

(هيم) او (ليووينهوک) لومړي ساينسپوهان وو چې په (۱۶۷۷) کې يې د انسان د سپرم حجره د وخت د پر مختللي مايکروسکوپ لاندي وليدل هغوی چې د حضرت محمد (ص) نه يې زر کاله وروسته ژوند کاوه بيا يې هم په غلطۍ سره فکر کوي چې د سپرم حجره د ډير وړوکي ماشوم بڼه لري اود ښځې په رحم کې کرار کرار وده کوي

پروفيسور (يميريتوس کيت موري) د نړۍ نامتو ساينس پوه چې د کانادا د ترانتو د پوهنتون د حجرې او اناتومي استاد دئ د خپل د (انسان د ودې) نامه په کتاب کې چې تر اوسه پر اتو ژبو ژباړل شوي دئ او د امريکا له ښو کتابونه گنل کيږي کې ليکي:

دا ماته د افتخار ځای دئ چې د انسان د ودې په تشریح کې مې مرسته وکړه دا واضح ده چې دا کلام د خدای لخوا و محمد (ص) ته راليرل شوی دئ ځکه دا مالومات څو پيړۍ وروسته روښانه شوي او دا ثابتيږي چې محمد (ص) رسول د خدای (ج) دئ.

بيا د موري نه وپوښتل شوه: آيا ته دا مني چې قران کریم د خدای کلام دئ؟

هغه ځواب ورکړ: په دی کې هيڅ شک نشته.

الله (ج) په قران کې فرمايي:

۸-۷:۸۲ «هغه چې پيدا کړی يې ته نو برابر يې کړي ته پس موازينه يې کړي ته په هر شان (کامل) صورت سره چې ويې غوښته پيوند يې کړي ته».

د جنس تعين:

د جنس تعين په جنين کې د نر سپرم په واسطه تعينیږي نه ده ښځې د تخمې په واسطه.

د کوچني جنين (۲۳) جوړې کروموزوم ایکس ایکس (xx) یا ایکس وای (xy) اړه لري نو د جنس تعین یوازې په هغه سپرم اړه لري چې تخمه القاح کوي که د ایکس (x) سپرم تخمه القاح کړه ماشوم جنی او که د وای (y) تخمه القاح کړه نو ماشوم هلک راځي.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۴۶-۴۵:۵۳ «بیشکه هغه (الله) پیدا کړي یې دي جوړې نر او ښځه له یوه څاڅکي اوبو(مني) څخه کله چې وڅخاوه شي په رحم [تمنی] کېږي.»

د (نطفه) عربي مانا ده دمايع یولبر مقدار د (تمنی) مانا ده انزال یا بهر کیدل نو نطفه اشاره و سپرم ته ده چې خارجيږي او جنس تعیینوي.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۳۹-۳۷:۷۵ «آیا نه د دغه یوه څاڅکي له مني څخه تویوه شی (رحمونو) بیا و دې یوه ټوټه د وینو پیدا کړه الله (د اندامونو یې) پس برابر کړ نو پیدا کړله هغه څخه جوړه نارینه ښځه...»

تر اوسه ځینې خلک ښځه د جنس په تعین کې پړه بولي حال دا چې د نر سپرم د جنس تعین کوونکی دی.

د ماغ اکبر:

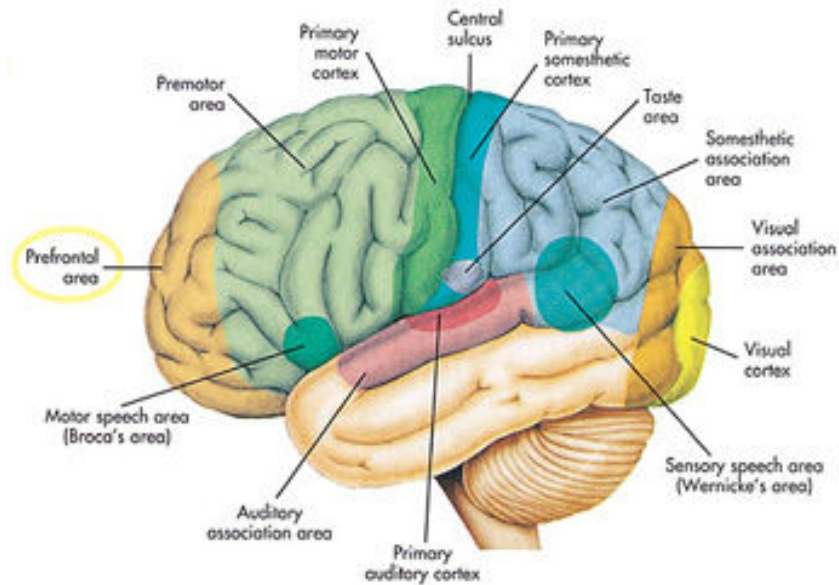
خدای (ج) په قران کریم کې د هغه سړي په هکله چې محمد (ص) یې په کعبه شریفه کې له لمانځه نه منع کوی وایي:

۱۶-۱۵:۹۶ «...قسم دی که نه شو منع نو خامخا به یې سخت را کارو په وپښتو د تندي [ناصیه] دا ناصیه درواغجنه او گناهکاره ده»

ولي قران کریم وایي د سر مخکنې برخه درواغجنه او گناه کاره ده؟

ولي قران کریم نه دي ویلي گناه کار او درواغجن سړی؟

د سر د مخکنې خوا د درواغو او گناه سره څه اړیکې لري؟

که دانسان د سر اسکلیت کې دسر مخکنی برخه وگورو دا د دماغ اکبر مخکنی خوا ده. فیزیولوژی د دې برخې د دندې په هکله د فیزیولوژی او اناتومی د اساساتو کتاب کې داسې لیکل شوي دي: د سر د مخکنی برخه (پریفوتل اریا) د هیجاناتو ، د وړاند وینو ، د پلان او ابتدایې حرکاتو مرکز دی چې د کارتکس دیو ځای کیدو ساحه ده . همدارنگه داکتاب وایي: دا چې دا برخه په هیجاناتو کې دخپله برخه ده همداسې فکر کیږي دا ساحه د تجاوزي کارونو مرکز هم وي. که څه هم دا برخه د ښو او بدو هیجاني حرکاتو د پلان مرکز دی خو د درواغو او رښتیا ویلومسولیت یې هم په غاړه دی. نو دا ثابیري چې دا ساحه د گناه ډکه او درواغجنه برخه ده دا موضوع اوس د ساینس پوهانو لخوا په دې وروستیو شپیتو اخیرو کلو کې کشف شوی ده.

غرونه:

پروفیسور (ایمریتیس فرانک پریس) چې د امریکا د پخواني رییس جمهور جیمی کارتر د ساینس د چارو سلاکار وو او دولس کاله د واشنگتن د ساینس او ملي اکاډمۍ رییس وو په خپل کتاب (خمکه) چې د نړۍ په ډیرو پوهنتونونو کې د اساسی ریفرنس او درسي کتاب دی لیکي:

غرونه د مخکې لاندی بنیادي جرري لری دا جرري په مخکې ننوتلي دي چې د مورې یا میخونو بڼه لري دا هغه شی دی چې قران کریم هغه (۱۴) پیړۍ مخکې تشریح کړی دي الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

سوره ۷-۶: ۷۸

«آیا نه ده گرځولې مور مخکې بستر (فرش) ، او غرونه [اونادا] میخونه؟»

دمخکې پر سر غرونه لکه میخونه دي چې دا جرري د مخکې لاندی پت دي ، د ساینس په اساس لومړی تیوری چې ویل شوی غرونه ژوري جرري لري په (۱۸۶۵) د (منجم رویل .سر جورج هیري) ویلي دي هغو ویل: غرونه د مخکې دقشر په ثابتوالی کې مهم رول لري او د مخکې د بنوریدو او خوځښت خنډ گرځي.

الله (ج) په قران کریم کې ویلي دي:

۱۶: ۱۵ « او غورځولي یې دي پر مخکې بارونه (غرونه) لپاره ده دې چې ونه بنورېږي مخکې پر تاسو باندي ...»

د پلیټ نیولوننۍ تیوری ثابتوي چې غرونه د مخکې موازینه ساتي دا تیوري چې غرونه د مخکې موازینه ساتي په کال (۱۹۶۰) کې ویل شوي ده.

د جیولوژی په اساس د مخکې شعاع (۶۰.۳۵) کیلو متره ده د د بحر لاندی د مخکې قشر (۵) کیلومتره دی او د غرونو لاندی دا قشر تر (۸۰) کیلومتر پورې رسیږی هر څومره چې دمخکې قشر نری کیږي په هم هغه اندازه د مخکې د بنوریدو دامکانات ډیر پري.

الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

۲۱: ۳۱ «او پیدا کړی مور په مخکې باندي درانه غرونه ولاړ چې ونه خوځیږي دا مخکې په دوی ،

گرځولی دي مور په په دغه (مخکې) کښې ارتي لاري دپاره د دې چې دوی لاري ومومي»

آیا د حضرت محمد (ص) په وخت کې خلک د غرونو په اساسي شکل پوهیدل؟ ان چا دا گمان کولای شو چې دا جامد غرونه په مخکې کې غزیدلي دي او جرري لري لکه چې اوسیني ساینس پوهانو هغه

تایید کړي ده.

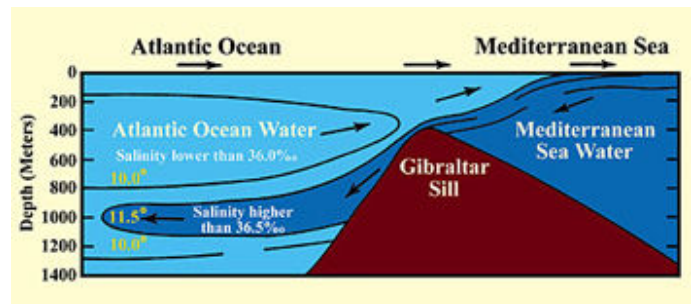
معاصري اوننځي جيولوژي هم دا د قران کریم سوره تصدیق کړی ده .

د مټکې ټرفېدل:

الله (ج) په قرانکریم کې فرمایي:
 ۳۹:۵ «پیدا کړی دي آسمانونه او مخکه په حق سره تاووي [کور] شپه پر ورځي او تاووي ورځ په شپه
 او مسخر کړی لمر او سپوږمۍ چې هر یو روان دي تر مسمی شوی نېټې پوري...»
 د عربي لغات (کور) اصلي مانا د انگریزي (کویل) سره یو شی ده لکه پر سر باندی لونگی پیچل .
 الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:
 ۲۷:۸۸ «...او وینې به ته غرونه گمان به کوې ته پرهغو چې کلک ولاړ دي حال دا چې دوی به ځی
 تیریری په شان د اوریځي...»

بفرونواو سیندوونو:

دننځي ساینس د کشف په اساس هلته چې دو بحرونه سره یو ځای کیږی د هغو تر مینځ یو حایل شته
 دا حایل د دوو هغو بحرونه تر منځ چې متفاوته تودوخه ، مالکینتوب او کثافت لري شته د مثال په
 توگه د مدیترانې بحراوبه نسبت د اتلانیک د بحر اوبو ته تودې ، مالکینې او لږ کثافت لرونکی دي .

نوکله چې په (گبريال درشل) کې د مدیترانې د بحر اوبه د اتلانیک بحر ته د څو کیلو مترو په اوږدوالي او د زرو مترو په پلنوالي ننوځي دا اوبه هلته ثابتې پاته کیږي د بحرغتي چېپي ، مدوجذر او قوی جریانات دا اوبه نه سره گډوي او دا اوبه د یو بل سره نه گډیږي .

الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

۲۰-۱۹:۵۵»..بېهولی یې دي دوه بحرونه سیندونه چې یو ځای ښکارېږي په منځ د دواړو کښې یو مانع ده چې نه گډیږي یو په بل باندی»

خو کله چې قران کریم وایي د خوږو او ترخو اوبو تر منځ یو جلا کوونکی شته چې دوی نه پرېږي سره گډي شي .

الله (ج) په قرانکریم کې فرمایي:

۵۳:۲۵»..خوشي کړي یې دي دوه بحرونه سیندونه چې دغه خوږ دی ډیر خوږ چې تنده ماتوونکی او هغه تریو دی او گرځولې ده (الله) په منځ د دغو دواړو کښې یوه مانع او [برزخ] منع کوونکي حصه ..» که یو سوال وشي چې ولي قران کریم د خوږو او ترو اوبو تر منځ کښې مانع وایي .؟ او د بحرونو تر منځ بیا مانع او منع کوونکي حصه وایي؟

ننۍ ساینس دا کشف کړېده چې د بحر په هغه کوشنۍ برخه چې سیند ته ننوځي او هغه ځای کې تروې او خوږې اوبه سره یو ځای کیږي نو خوږې اوبه د تروو اوبو نه جلا وي او د دوی تر منځ یو (پیکنوکلین زون) جوړیږي چې کثافت یې ددې دواړو اوبو نه توپیر لري ددې جلا کوونکي زون مالکه هم د دې خوږو او تروو اوبو نه توپیر لري

دا معلومات اوس په دې وروستیو کلنو کې د ډیرو پرمختللو وسایلو چې د بحرونو تودوخه ، د مالکې اندازه ، کثافت او په اوبو کې دمنحل شوی اکسجن اندازه مالوموي کشف شوي دي د انسان په سترگو دا توپيرونه نه مالومیږي او ټوله ورته یو ډول ښکاري.

د بېرونو د تل پېښ:

الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

۴۰:۲۴»..یا په شان د هغو تاریکیو دي په ژور بحر کښې چې پت کړی وي سره یو موج د پاسه بل موج وي او د پاسه د دغه (موج) اوریخ وي تیاري دي چې ځیني ددې د پاسه د ځینو نورو دي کله چې راوباسئ لاس خپل نه وي نژدې چې وویځئ دغه (لاس خپل) او هر هغه چې نه وي ورکړی الله ده ته نور رڼا پس نشته ده ته هیڅ نور رڼا»

دا مبارک آیات د بحر ونو په تل کې د تیارو خبري کوي چې هلته که انسان لاس راوباسي هغه خپل لاس نه شوی لیدلی ، د بحر لاندې دا تیاره د دوه سوه مترو نه پیل کیږي په دې ژوروالي کې روښنایی نه شته او د زر مترو په ژوروالي کې بیا بلکل روښنایی نه شته انسان نه شوی کولای تر څلوېښتو مترو نه زیات ژور په اوبو کې بېله دې چې په ځانگړو وسایلو مجهز وي ولاړ شي . او بل دا چې د بحرونو لاندې ژوروکې څپې او موجونه شته او د هغه دپاسه نوري څپې شته او دا دوهمې څپې بیا دبحر د سرڅپې او موجونه دي چې مور هغه وینو ځکه په دې مبارک آیات کې راغلي دي چې دوهمې څپې لکه اوریځي دي

او ساینس پوهان داخلي څپو په هکله وایي دا داخلي څپې یا موجونه دي چې د مختلفو کثافت لرونکو اوبو تر منځ واقع کیږي دا داخلي څپې د بحرونوژوري اوبه پوښي ځکه ژوري اوبه لوړ کثافت لری اودا داخلي موجونه لکه د بحر د سر ، مخ چې عمل کوي هغه لکه بهرني موجونه ماتیري .انسان داخلي موجونه نه شوی لیدلای ځکه دا موجونه د تودوخې یا مالگې په توپیر سره په یوه ساحه کې را څرگند پږي:

اوریځي:

ساینس پوهانو د اوریځو ډولونه مطالعه کړي او دا یې جوته کړې ده چې دباران اوریځ په یو معین سیستم کې شکل نیسي او جوړیږي چې دا د اوریځو او بادونو په ډولونو پورې اړه لري . د باران یو ډول اوریځ د (کومولونیمبوس) اوریځ ده (میتئورولوجستانو) په دې پوهیږي چې څرنگه اوریځ باران ، رلی او تالانده جوړوي د کومولونیمبوس اوریځ د لاندې پړاونو وروسته جوړیږي:

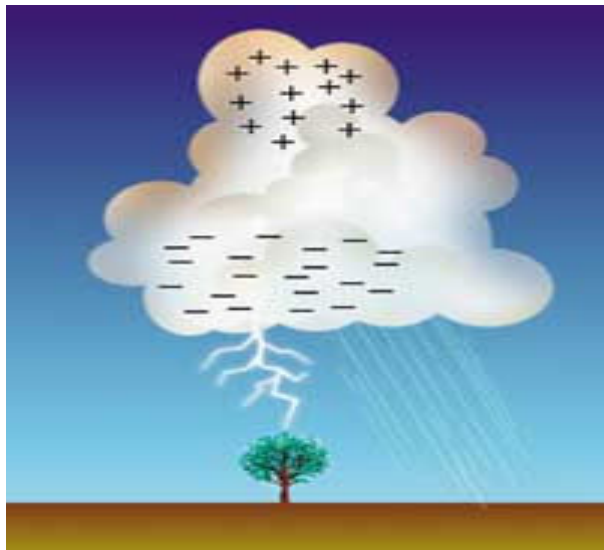
- ۱- اوریځي د باد په واسطه پورې وهل کیږي: د (کومولونیمبوس) اوریځ هغه وخت جوړیږي چې کوچنی اوریځي (کمولس) د باد په واسطه یومرکزی ټکي ته پوری وهل شي .
- ۲- یوزایوالی: کوچنی اوریځي سره یو ځای کیږي او غټي اوریځي جوړوي .
- ۳- څره کیدل: کله چې کوچنی اوریځي سره یو ځای شوې او غټي اوریځي یې جوړي کړې نو دا اوریځي کرار کرار پلنیري چې دا پلنوالی په مرکزي نسبت اړخو ته ډیر وي نو کله چې دا عمودي غټوالی ډیر شي نو اوریځي داتموسفیر یخو برخو ته پورته کیږي او هلته د اوبو او رلی وړې دانې جوړوی او کرار کرار دا دانې غټیږي چې دا دانې درنې شوی نو د اوریځي لاندی خواته راځي اوبیا د باران او رلی سبب گرځي .

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۴۳:۲۴ «آیا نه ویني ته چې بېشکه الله روانوي

شپږی اوریځي بیا یو ځای والی فرمایي په منځ د دغو اوریځو بیایي وگرځوي لاندې باندی قوت قوت نو وینی به ته ای (انسانه) باران چې وځي له منځه د دې اوریځي ...»
 میتیورولوجستانو اوس په دې وروستیو کلنو کې په ډیرو پرمختللي وسایلو لکه: الوتکو، کمپوترونو، ستیلاتونو او بالونونو په وسیله د اوریځو د جوړولو په بڼه او ساختمان پوه شوي دي.
 دا ذکر شوی مبارک ایت داوریځي د جوړیدو وروسته د تالندې او ږلی په هکله داسي وایي:
 ۲۴:۴۳ «... نازلوی الله له آسمانه غرونه دا وریځو چې وي په هغه غرونو کې ږلی پس رسوی الله دا ږلی هغه چا ته چې اراده و فرمایي او گرځوي له هر هغه چا څخه چې اراده یې وفرمایي داتیزه روشنایي نژدې ده د هغو سترگې ږندې کړي»

(میتورولوجستانو) دا موندلې ده چې د (کومولونیمبوس) اوریځي هغه چې ږلی اورو ۲۵۰۰۰ تر ۳۰۰۰۰ فیته یا (۷.۴-۷.۵) مایله لکه غرونه پلنوالی لري.
 دمیتورولوجي په اساس هغه اوریځي چې ږلی اورو هغه برقي کیري: کله چې د باران څاڅکي د ږلی د دانو سره ومبلي یا ټکروکړي نو هغه څاڅکي کنگل کیري اوخپله پته انرژي ازاده وي دا انرژي بیا د ږلی مخ تودوي او د یخي کرستل یې مخ پوښي اوالکترونونه د ساړه شیانو نه تودو

شیانو ته حرکت کوی نو ږلی منفي چارچ اخلي همداسې کله چې د ږلی دانې د ډیرو یخو څاڅکوسره تماس وکړی د دې یخو کوچنی څاڅکو د ډرو مثبت چارچ ماتیري؛ دا مثبت چارچ بیا د اوریځي پورته خوا ته ځي او ږلی منفي چارچ نیسي او اوریځي لاندې خوا ته ځي او هغې ته منفي چارچ ورکوي او دا منفي چارچ بیا د تندر سبب گرځي نو ږلی د تندر د پیداکېدو مهم فکتور دی لکه چې قران پاک وایي.

په (۱۶۰۰) کې د (ارستوتل) نظریه دا وه چې اتموسفیر دوه ډوله هوا تولید وي یوه سره او بله توده هغه ویل: د تندر ږغ د وچي هوا اوا وریځو د مېنتلو څخه پیدا کیري او بریښنا بیا د وچي هوا په بې شمېې اورسره د سوځیدولو نه پیدا کیري. دا هغه نظریه وه چې د اسلام په وخت کې هم خلکو باور پرې درلود.

د مقلې گردی والی:

په لومړي وختونو کې خلکو دا عقیده درلوده چې مخکه اواره ده او خلک وپریدل چې د هغه نه ونه لویږي.

(فرانسې ز درای ک) لومړی سړی وو چې هغه په کال (۱۵۹۷) که د بحري سفر وروسته وویل چې مخکه گردی ده.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۳۱:۲۹ «آیا نه وینئ چې بېشکه الله ننباسي [یولج] شپه په ورځ کې او ننباسي ورځ په شپه کې او مسخر کړی دي تاسو ته لمر او سپوږمۍ هر یو روان دی تر ټاکلي مودې پورې» یولج (ننباسي) مانا لري ، کرار او په تدریج سره نیستل .

نو که مخکه اواره وای نو شپه په ورځ او ورځ په شپه به یو وار دفعتاً اوښتله نو دامبارک ايات دا مانا لری چې مخکه گردی ده.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۳۶:۴۰ «نه دی لمر لایق دغه لره چې لاندې کړي سپوږمۍ ونه شپه ږومبۍ کیدونکي ده له ورځې او دغه ټول (فلکي اجرام) په اسمان کې چورلیدونکی [یسبحون] دی» د یسبحون چې له (سباحه) نه اخیستل شوې ده لغوي مانا یې (حرکت ، خلورو خواووته گام (قدم) واهل او وضعي حرکت دی)

(taymiyah) ابن تایمیحا ه چې (۱۳۲۸) کي یې وفات کړی دې یو مشهورمفسیر ووهغه په مجموع الفتوا ه شپږم ټوک (۵۶۷-۵۶۶) پاڼه کې لیکي : فلک چې جمع یې (الفلوه) رېښه یې فلکان ده گردی شي ته وایي

هغه وایي: آسماني اجرام ټول گردی دي نو لمر او سپوږمۍ هم فلک یعنی گردی دي

ابن عباس وایي فلک خرخیدونکي ارغری ته وایي

خلیفه رشید وایي دحهاد شتر مرغ هگی ته وایي

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۷۹:۳۰ «.. او مخکه وروسته له دغه صافه [دحها] وغوروله»

د (دحها) مانا په هکله (ا. یوسف علی) وایي دحها یوه معنی وسیع او پراخه او بله معنی یې د شتر مرغ هگی ده نوځکه مخکه د شتر مرغ د هگی سره ورته بڼه لري.

د مخکې د گردیوالي یو ثبوت د دوو ختیزونو او دوو لویدیزونو ذکر دی:

الله (ج) په قران کریم کې فرمایي:

۱۷:۵۵ «رب د دواړو مشرقینو او دواړو مغربینو دى»
 دا دا مانا لري چې لمر په نیمه کره د ځمکې کې را پورته کیږي او بلي خوا ته غروب کوي دا یې یو ختیځ او یو لویدیځ او په بله نیمه کره کې بیا لمر دبل ځایه را خپږي او بل چیرې لوپړی دا یې دوهم ختیځ او لویدیځ که مځکه اواره وای نو یو ختیځ او یو لویدیځ به ویل شوی وایي همدا علت دى چې په نیمه کره کې ورځ او عین وخت کې په بله نیمه کره کې شپه ده او د دواړو مغرب او مشرق سره توپیر لری. همدا علت دی چې دلته د دوو ختیځو یا دوو لویدیځو فاصله نسبت له لویدیځه تر ختیځه واټن نه زیاته ښوول شوی ده ځکه دیوې نیم کرې د لمر ختلو ځای د بلي نیم کرې دلهر لوېدولو ځای دى
 ۳۸:۴۳ «...کاشکی چې وی په منځ زما اوستا کښې لری والی لکه د مشرقینو...»

د لمر حرکت:

(کیپلر) لومړی سړی و چې هغه ویل: لمر څرخي اوس دنننې ساینس له خوا دا جوتته شوې ده چې لمر په افقي ډول حرکت لري.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۳۸:۳۶ «لمر [تجری] ځي په خپلی ټاکلي لارې [مستقر] باندې دغه اندازه ده د ښه غالب قوي ښه دانا»
 «
 د تجرې مانا ده کرار او منظم افقي حرکت کول
 اود مستقر مانا ده هغه وخت او ځای چې ختمیږي.
 (یوسف علی) وایي: مستقر درې ماناوي لري :
 لومړی : محدود وخت
 دوهم: د استراحت ځای
 او درېیم: مسکن یا د ژوند کولو ځای
 دلته یې لومړی مانا سمه ده او ځیني بیا وایي دویمه مانا یې سمه ده یعنی د شپې استراحت کوی چې د بلي ورځې لوبه پیل کړي ، چې موږ ته مالومیږي.
 لمر په (۲۵) ورځو کې یو وار په خپل محور را څرخي او په فضا کې یې حرکت (۲۴۰) کیلومتره په یوه ثانیه کې دی او د هغه یو دور (۲۰۰) میلیونه کاله نیسي چې په فضا کې یو وار و څرخي.
 سپوږمۍ په (نوبېست نیمې) ورځو کې یو وار په خپل مدار را څرخي.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۳۶:۴۰ «نه دی لمړلیق دغه لره چې لاندې کړي سپورمی او نه شپه رومی کیدونکي ده له ورځي او دغه ټول په آسمان کښې چورلیدونکي [یسبحون] دي.»
 هر یو په فضا کې خپل مدار لري او هر یو خپله خپله د حرکت لاره لري.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۱۰:۳۵ «الله هغه ذات دی چې گرځولي یې دي لمر رون (خلیدونکی) او سپورمی روښانه او مقرر کړی یې دي هر یوه ته منزلونه لپاره د دې چې پوه شئ تاسو په شمیر د کلونو او په حساب...»
 ۳۹:۵ «او مسخر کړی په کارلگولي یې دي لمر او سپورمی چې هر یو روان دي تر نېټې په نامه کړی شوي پوري...»

د هر شی جوړه (زوج) پیدا کول :

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۵۱:۴۹ «او له هر چیزه څخه پیدا کړي دي مور جوړې د پاره د دې چې تاسې پند واخلي»
 هر شی انسانان ، ژوي او نباتات ان اټوم چې منفی او مثبت چارجونه لري جوړه پیدا شوي دي
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۳۶:۳۶ «پاکي ده هغه الله ته چې پیدا کړی یې دي دغه جوړې ټول له هغو څیزونو چې زرغونوي یې محکمه او له هغو څخه چې دوی یې نه پیژني»
 هغه شیانولکه چې عرب نه پوهیدل چې نباتات هم نر او ښځه لري او انسانان تر اوسه هم په ډیرو شیانو نه پوهیږی نور هغه شیان چې خدای (ج) جوړې پیدا کړی شاید په راتلونکي کې انسان په هغه پوه شي .

انسانان ، ژوي او نباتات ټوله جوړې لري یعنی نر او ښځه لري د نباتاتو د نر او ښځې په هکله لومړی ځل یو فرانسوی بوټانیست په (۱۹) پیړۍ کې دا نظر درلود او وروسته بیا یو هندي بوټانیست ۱۹۲۱ (بوس) په نامه دا موضوع نشر ته ورسوله چې ټوله نباتات ښځه او نر لري ان هره میوه ښځه او نر لری که د جواری ټانټه وگورو دهغه دواړو خواوو دانې نارینه او د مابین دانې یې ښځینه دی چې د دې ښځینه دانونه یې د نسل گیرې دپاره استفاده کيږي.

بادونه:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۱۵:۲۲ « او رالیږلی دی مور بادونه بلار بونکې [لواقع] پس نازله کړي لیرلې ده مور تاسو ته دغه اوبه نو
 وڅښولی مور تاسی ته دغه اوبه...»
 په دې ایت کې دوه ډوله ژباړه کیدای شي باد د نباتاتو د القاح سبب گرځي ځکه باد د نباتاتو کرده
 انتقالوی دا شاید په هر حال یوه نمونه او کنایه وي او بل دا چې بادونه د اوریځود جوړیدو سبب گرځي
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۳۰:۴۸ «الله هغه دی چې رالیږي بادونه پس پورته کوي
 اوریځي نو خپروي دغه په آسمان کې څرنګه چې اراده وکړي...»
 نننۍ هایډرولوژی بلکل د دې قراني تشریح سره موافقه لری.

د ځمکې لاندی اوبه:

د اوبو په رول هر څوک پوهیږی په اوومه پیړۍ کې (تالیس او میلی توس) یوه تیوري طرح کړې وه
 هغوویل:
 د بحرونو اوبه ځمکې ته راپورته کیږی او بیا په خاورو کې نفوذ کوي.
 تر (۱۸) پیړۍ پوري همدا تیوري چلیدله بیا (برنارد پالیسی) په (۱۵۸۰) کې دا نظر ورکړ: چې د ځمکې
 لاندی اوبه د باران د اوبو نه لاس ته راځي چې دا (۱۴) پیړۍ مخکې قرانکریم همداسی ویلی دي.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۲۱:۳۹ «آیا نه وینې ته الله بیشکه نازلي کړي دي له (طرفه) د اسمانه اوبه پس ننه ایستلی یې دي دا
 (اوبه) په چینو د ځمکې کېږي...»

د ګوتې نښان:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۷۵:۴ «... حال ده چې قادر یومور په دې باندې چې برابر کړو نښان د گوتو د دوی»
 کافرانو ویل چې په قیامت کې د مړو د هډوکو نه څرنګه خلک را ژوندي کیږي او هغه له څه نه
 پېژندلی شي چې څوک دی؟ خدای (ج) فرمایي کولای شو ستاسو د هډوکو د یوځای کیدو نه تاسو
 ژوندي کړو او ستا سو هويت د گوتو د نښونه پیدا کړو. د گوتې نښان په (۱۸۸۰) کې د هويت د
 تشخیص لپاره وروسته له هغه چې (فرانسيز گوت) څیړنه وکړه چې د دو تنو ان د دوو غبرګولیانو د
 گوتې نښان یو ډول نه دی د گوتې نښان یو ساینسي میتود شو.
 چې اوس د دې میتود نه په ټوله نړۍ کې دپولیسو لخوا د جرایمو د مخنیوي لپاره کارول کیږي.

»»:

دا چې وايي درد یوازې په ماغزو اړه لري غلطه ثابته شوی ده اوس دا جوتنه شوی ده چې دردونه په
 پوستکي هم اړه لری .
 پروفیسور (تګاتت تجاسین) د تایلند د پوهنتون د اناتومي د دیپارتمنت پروفیسور وايي :
 دا د تعجب وړ خبره ده چې دا موضوع اوس کشف شوې خو قران کریم هغه (۱۴) پېړۍ مخکې ویلي
 ده .

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۴:۵۶ «هر کله چې پاخه شي پوستکي د دوی بدلو مور.
 د وی ته پوستکي غیر له هغو له پاره د دې چې وڅکي دوی عذاب(درد)»

د لمر او سپوږمۍ رڼا:

پخوا دا نظر وو چې سپوږمۍ خپله روښانه ده خو اوس ویل کیږي چې د سپوږمۍ رڼا یوه انعکاسی
 روښنایی ده . خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي :
 ۲۵:۶۱ «لوی برکتناک دې هغه ذات چې پیدا کړي یې دي په آسمان کښې برجونه او پیدا کړي یې ده په
 کښې دیوه(لمر) او سپوږمۍ روښانه»

لهر ته په عربي کې شمس ،سراج او وهاج وايي د سراج مانا ده لمپه د وهاج مانا ده د شغلزېه(خُلیدونکی) لمپه او دضیا مانا ده لور خُلیدونکی چې د ټولو ماناوی هغه روښنایي او تودوخې ته وايي چې د داخلي احتراق نه لاس ته راځي .
 او سپورمۍ ته په عربي کې قمر وايي او په قران کریم کې ورته (منیر) او (نور) ویل شوی دی چې غبرگه (انعکاسی) شوی روښنایی ته وايي
 او قران کریم وايي چې سپورمۍ ه غیر فعاله او بې روښنایی ده او له همدې خاطر لهر ته منیر یا نور نه دی ویل شوی .

د ستورو تر منځ پلونه:

پخوا داسي ویل کېده چې د ستورو تر منځ خلا ده ، اوس د استروفزیک پوهانو دا کشف کړیده چې د ستورو تر منځ پلونو وجود لري چې هغه ته پلازما وايي پلازما یو ایونایز گاز دی چې ازادو الکترونونو او پروتونونو مساوی تعداد لري
 پلازما د اجسامو څلورم حالت (جامد ، مایع او گاز) دی .
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۲۵:۵ « هغه (الله) چې پیدا کړی یې دي آسمانونه او مځکه او هغه چې په منځ د دغو دواړو کې دي
 «...»

د کایناتو توسعه:

په (۱۹۲۵) کې یو امریکایی ستور پوه (یدوین هبل) داسې شواهد وښوول چې کهکشانو نه یو د بل نه لیري کیږي او کاینات توسعه پیدا کوي
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۴۷:۵۱ «او آسمان موجود کړی دی مور په قدرت خپل او بیشکه مور خامخا [موسعون] پراخاونکي
 یو»

موسعون په عربي کې د توسعې معنی ورکوي .
 یو مشهور استروفزیک پوه (ستیفن هاوکنگ) په خپل کتاب (د وخت مختصر تاریخ) کې لیکلی دي:
 دا د کایناتو د توسعې کشف او موندنه د شلمې پېړۍ یو لوی کشف دی.

سپورمی ته ټک:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۲۰-۱۸:۸۴» (او قسم خورم) په سپورمی کله چې مکمله شي خامخا تاسې پورته [ترکبن] به شی تاسې
 د یو طبقې نه وروسته بلې طبقې ته
 پس څه دی چې ایمان نه راوړی»
 د ترکبن لغت چې د راکبه نه اخیستل شوی دی معنی یې (پورته کیدل ، پیاده تگ ، تعقیبول...)
 دي.

تاسو به په راتلونکي کې سپورمی ته طبقه په طبقه او مرحله په مرحله چې مقصد یې نقلیه وسایل دي
 چې مرحله په مرحله تکمیل شويدي
 او همداسي کیهانوردان هر طبقه د اتموسفیر د یو بل پسې تیروی او بیا د سپورمی جاذبې ته ننوځي.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۳۱-۲۵:۸۰» بيشکه مورنوی کړي دي اوبه تويول بيا خیری [شقا] کړی ده مور ځمکه څیړول بيا مو
 زرغوني کړي دي په هغې (ځمکې)...»
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۱:۵۴» را نژدې شو هغه ساعت چې شق [انشق] شي سپورمی»
 دلته د شقا معنی یوې کول اوکندل راغلي ده

که (۱۹۶۹) ته سپورمی ته ختلو مراجعه وشي هلته یو کیهانورد پیاده شو اود سپورمی خاوره یې
 وکنډله او له ځان سره یې مخکې ته راوړله چې د دی مبارک ایت مانا داسي کیدای شي چې «هغه
 ساعت (نژدې دی) چې سپورمی مطالعه شي».

(۱۹۶۹) کال مصادف دی (۱۳۹۰) هجري کال سره که دا یات شریف د ابجد په حساب جمع شي
 (۱۳۹۰) ورکوی

ا	ل	س	ا	ع	ة
1	+ 30	+ 60	+ 1	+ 70	+ 400
و	ا	ن	ش	ق	
6	+ 1	+ 50	+ 300	+ 100	
ا	ل	ق	م	ر	
1	+ 30	+ 100	+ 40	+ 200	
TOTAL: 1390 (GREGORIAN 1969)					

خدای ښه پوهیږی!

د اتوم وپښل :

(۲۳) پیړۍ مخکې د (دیموکریټس) تیوري چې ویل یې اتوم تر ټولو کوشنی ذره ده او عربو هم همدا عقیده درلوده او دا تر څو کالو تر مخې پوری چلیده اوس دا جوتته شوې ده چې اتوم ماتیدونکی دی او دا د شلمې پیړۍ یو مهم کشف دی. خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي ۳۴:۳ «...نه پتپیری له ده په اندازه د یوې ذرې (اتوم) په اسمانونو کښې او نه په محکه کښې او نه وړوکی له هغې ذرې او نه لوی ...» خدای (ج) د اتوم د لوی او وړوکی باندی خبر دی اتوم ته په عربي ذره وایي نو مالومیږي له اتوم نه کوچنی شی هم شته.

د الوتونکې :

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي ۶:۳۸ «او نشته هیچ حیوان خوځیدونکی تلونکی په محکه کښې او نه هیچ مارغه چې الوخی مگر ټول مخلوقات دی په شان ستاسو...» خیرنې دا ښیي چې ټول ژوي او الوتونکي ټولنیز ژوند ، د ژوند نظم او د کارونو ویشل لری

د الوتونکو الوتنه :

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي: ۱۶:۷۹ «آیا نه گورئ په طرف د الوتونکو چې مسخر کړی شوي دي په هوا د آسمان کښې نه ساتي دوی مگر الله بیشکه په دغه کښې خامخا دلایل دي د پاره دکام (قوم) چې ایمان راوړي»

۶۷:۱۹ «آیا نه گورئ مرغانو ته له پاسه د سرونو د دوی پرانیځي وزرونه او ټولوي نه نیسي نه ساتي دوی په هوا کښې [یمسکهن] له پریوتو...»
 د یمسکهن مانا یو لاس په بل لاس ایښوول دی چې یو شی ونیسي چې الله تعالی الوتونکې په خپل واک کې لری د ځینو الوتونکو سفر کول د یو ارثي جین په واسطه کنترولیری او ځوان الوتونکې بېله دی چې پخوانی تجربه ، رهنما او نخشه ولری بېله کومي غلطی مغلقت سفرونه کوي.
 پروفیسور (همبیرگر) په خپل کتاب (قدرت او کمزوري) کې لیکي: موتون الوتونکې د فاسفیک بحر به سر په شپږو میاشتو کې (۲۴۰۰۰) کیلومتره سفر کوی او د یوې اوونۍ تمیدو نه وروسته بیرته خپل پخوانی ځای ته راستنیری.

د بېگ بنگ (لوی درز):

د بېگ بنگ د تیوري په اساس ټول کاینات په ابتدا کې یو ه لویه کتله (لومړنۍ نوبیلایا سحاب یا دوره) وه بیا هلته یو بېگ بنگ (لوی درز) چې هغه بیا د کهکشان د جوړیدو سبب شو منځ ته راغلي په کایناتو کې د استرو فزیک د تشریح په اساس لوی درز ته بېگ بنگ وایي چې د هغه په پایله کې کهکشان جوړ شول او په هغه کې بیا ستوري ، سیارې ، لمر او سپوږمۍ پیدا شول.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۲۱:۳۰ «... چې بیشکه آسمانونه او ځمکه وه دواړه سره نښتی پس بیل کړل مور دواړه»

اتموسفیر :

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۸۶:۱۱ «او قسم دی په آسمان خاوند د بیرته [رجع] گرځیدو (چولیدلو)»
 ۲:۲۲ «..چه گرځولی یې ده تاسو ته ځمکه فرش او آسمان چت او نازلي کړی یې دي له آسمانه اوبه...»
 په لومړي مبارک ايات کې خدای (ج) په آسمان قسم اخلي او د هغه دنده دوباره استول بېله دې چې وویل شي د څه شي استول ښیي.

په دوهم مبارک ایات کې آسمان ته چت ویل شوی دی. راشی د نننۍ ساینس په رڼا کې اتموسفیر ته وگورو!

اتموسفیر په اصطلاح د مخکې هوا ته وایي چې د مخکې له مخه پیل کېږي او تر خلا پورې رسېږي چې په څو پوړیو (طبقو) ویشل شوی دی.

لومړي پورته تروپوسفیر دوهمي ته ستراتوسفیر ، درېیمي ته میزوسفیر او څلورمې ته یې ترموسفیر وایي.

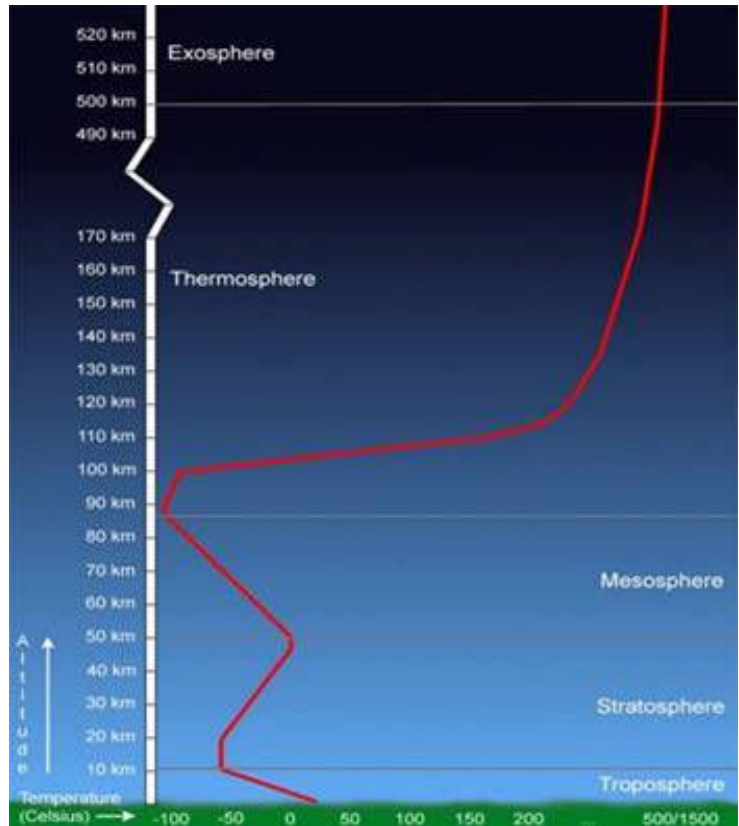
دبیرته استولو مانا دا ده چې باران را استول او د اوبو بیره تبخیرول او آسمان ته تلل یا د لمر د وړانګو دوباره غبرګون (انعکاس) و آسمان ته ، یا د لوړي تودوخې او د رادیو اکتیفو دورانګو بیره استول تشیال (فضا) ته چې مور ترې وساتي.

او همداسې د آسماني ډبرو (میتورایټونو) نه دمخکې ساتل دي.

د ترموسفیر په پوړ (طبقه) کې د تودوخې درجه له (۵۰۰) نه تر (۱۵۰۰) سانتي ګراډه پورې رسېږي کله چې میتورایټونه په ډیر سرعت د مخکې خواته راشي د ترموسفیر د پوړ سره تماس وکړي ویلي کېږي .

په فضا کې چې دا ستوري د حرکت په حال کې لیدل کېږي دا هغه میتورایټونه دي چې په فضا کې اوري او د اتموسفیر سره د تماس په وخت کې یوه سره غورځکه کېږي

د اوزون طبقه ډیرې وړانګې جذبوي اویا هغه بیره استوي. نو اتموسفیر لکه یو کمپله د مخکې مخ پوښلی دی او مخکې د یخني او تودوخې نه ساتي.

د ستراتو سفیر طبقه بیا د ماورای بنفش وړانګې جذب وي او میوزوسفیر بیا میتورایتونه ویلي کوي. همداسې مخکه یوه مقناطیسي زوروره ساحه لري چې هغه ته (مگنتي سفیر) وايي چې زرونه مایله پراخه طبقه ده دا پور مخکه له آسماني توپانونو نه ساتي. دا نوی مشاهدات د ناسا او اروپا د فضا د اجنسي لخوا د ستیلایتونو لخوا تر سره شوي دي.

د وینواو شیرو بهیرنه:

د اسلام نه (۶۰۰) کاله وروسته یو مسلمان ساينس پوه (ابن النافع) د وینو جریان تشریح کړ او بیا (ولیم هاروی) په لویديځ کې خپله نظریه تشریح کړه هغوویل: د غذا په وسیله اعضا تغذیه کیری خدای (ج) په قران شریف کې فرمائي

۱۶:۶۶ «بیشکه چې دي تاسی ته په چارپایانو کښې ډیر لوی عبرت چې در څښوو مور تاسی ته له هغه ځینو څیزونه څخه چې دي په گډود هغو له منځه د کلمو او د وینو شودی صافی پاکي اسان تیریدونکی لپاره د څښو نکو»

هغه مغلق کیمیاوی کره وړه چې په کلمو کې صورت نیسی د غذا نه کارامد مواد استخراج کیری او او کارامد مواد یې د یومغلق سیستم په واسطه د وینو سیستم ته ننوځي بیا وینه دا غذايي مواد ټول بدن ته رسوي چې په هغه کې د شیدو د تولید غودې هم شاملې دي. خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۲۳:۲۱ «او بیشکه چې تاسی ته په څارویو کښې خامخا عبرت دی چې څښوو مور تاسی ته له هغو پیو نه چې په گډو د دوی کښې دي او شته تاسی ته په دغو (څارویو کښې) گټې ډیری اوله د دې خورئ تاسی»

دا قرانی تشریح د نننۍ فیزیالوژی د کشفیاتو سره یو شی ده.

د میوو مهارت ::

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۱۶:۶۹ «بیا نو وخورئ تاسو (ای مچيو) له هر قسم میوو څخه نو ځی په لپاره د رب خپل ...»

۱۶:۶۸ «او په زړه کښې واچوله رب ستا د مچيو د شاتو ته چې ونیسی تاسی په غرونو کښې کورونه او له ونو څخه او له هغه څخه چې خلک یې لوړ جوړوي».

(وان فریچ) چې د مچيو د ژوند په هکله څیړونو کې یې د نوبل جایزه اخیستي ده وایي:

یوه مچۍ چې یو نوي باغ او یانوي گلان پیدا کړي بیرته ځی او نورو ته خبر ورکوي او د هغه ځای نخشه ورښیي چې دا کار د مچيو د دانس په نامه یادېږي.

دا ټول کارونه د ساینس د کشفیاتو کمپیوتري کامرو او نورو ساینسي میتودونو په واسطه اوس کشف شوي دي

مچيو ته په دې مبارک ايات کې مونث ذکر شوي دي (فسلوکی او کولی) یعنی غذا را ټولوي عسکراو کارگر مونث دي

شکسپیر د څلورم هنري په نندارمه (نمایشنامه) کې مچيو ته عسکر چې یو پاچا لري وایي هغه وایي دا کارگر عسکر نران دی او دا غلطه ده چې هغوی پاچا ته راپورټ ورکوي بلکی کارگرې دي چې ملکې ته راپورټ ورکوي.

د نړۍ لگړتیا:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۴۱:۳۰ «ظاهر شو فساد په بر او بحر کښې په سبب چې کړی دي لاسونه د خلقو دپاره دوی چې و
 شکوی دوی ته څه (سزا) د هغو (عملونو چه کړی دی دوی د پاره د دې چې واورې دوی...»
 دلته دا مانا ورکوی چې د فساد او خرابکاری گناه خپله په دې نړۍ کې وینئ د مثال په توګه که د
 اوزون طبقه د دوی په واسطه خرابه شی ضرر به یې دوی ته ورسیري.
 ۳۱:۷ «...او خورئ او څښئ او اسراف مه کوی...»
 خدای تعالی اسراف منع کړي دي چې زیان یې بیرته دوی ته ورسیري.
 د نننۍ ورځې ډیری ناروغۍ د همدې ډیر خوراک نه پیدا کیږي.

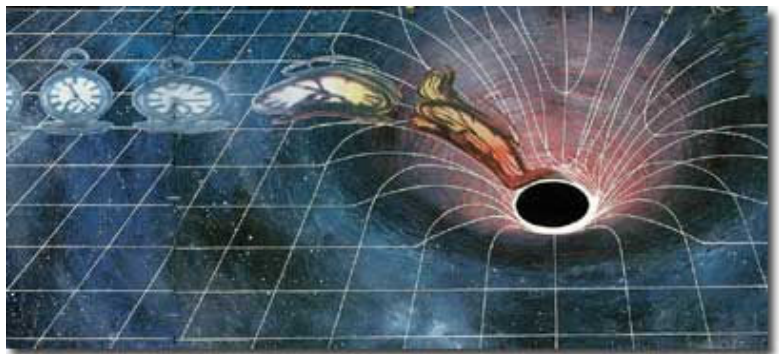
د وقت نسبتی والی:

انشتاین ویلی دي چې وخت هم نسبی دی چې نظر په شرایطو تغیر کوی اودیو شی وخت د هغه په
 کتلې او سرعت اړه لری .
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۴۷:۲۲ «او بیره کوي (کفار) په تا په (راوستلود) عذاب او له سره خلاف نه کړی الله وعده خپله او بیشکه
 یوه ورځ په نزد د رب ستا لکه زر کاله هغه کلونو څخه چې شمیری یې تاسي»
 ۵:۳۲ «تدبیر کوي (او نازلوی) امر کارله اسمانه ځمکې ته بیا بیرته څیزې هغه کار ده ته له مخکې
 ورځې [یوم] کښې چې ده اندازه د هغې زر کاله له هغوی چې شمیری یې تاسی»
 په (۱۹۱۵) کې انشتاین وویل: وخت نسبتی دی

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۷۰:۴ «په هغه ورځ [یوم] کښې چې ده اندازه د هغې پنځوس زره کاله»

توره سوره:

د هر هغه ستوري چې انرژي یې ختمه شی تورې سورې ته ننوځي. توره سوره چې نا محدود کثافت. صفر حجم او ډیره وسیع او قوی مقناطسي ساحه لري هغه ان په قوی تلسکوپونو نه لیدل کیږي ځکه د هغه د جاذبي کشش ډیر زورور دی چې ان دروښنایی وړانګې یې له هغه نه نشوای راوتلای خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۷۶-۷۵:۵۶ «نوع قسم خورم زه په ځایونو د پریوتلو د ستورو باندی او بیشکه (قسم) دی که پوهیږئ تاسی لوی»
 د تورې سورې اصطلاح لومړی ځل په (۱۹۶۹) کې د یو امریکایي فزیک پوه (جان ویلر) لخوا را منځ ته شوي ده.
 دتورې سورې نه ځکه د نور وړانګې نه راوځي ځکه هلته د لوی کتلې تمرکز په کوچنی خلا کې دی، لویه او زوروره جاذبه ټول ذرات نیسی لکه د فوتون او هغه بهر نه پریردي. که یو ستوري د لمر درې چنده غټ وتورې سورې ته ورشي په شل کیلومتره قطر لرونکی سورې کې ننوتلای شي.

د مټکی پیداکول په شپږو ورځو کې :

کله چې کاینات پیدا کیدل د هغه سرعت یو میلیون میلیون کاله نسبت مخکې ته ډیر وو که دا وخت محاسبه کړو یو میلیون میلیون ورځې د مخکې د کایناتو د یوې دقیقې سره برابره ده د مخکې له عمره تقریباً (۱۶-۱۷) بیلینونه کاله تیریری او قران کریم وایې په شپږ ورځو کې کاینات جوړ شوي دي

دا شپږ ورځې د نسبي وخت په اساس محاسبه شوي دي چې دا شپږ میلیون میلیون یا شپږ تریلون ورځې کیږي ځکه د کایناتو وخت نسبت مخکې ته یو میلیون میلیون چنده لوړ دی نو د مخکې په وخت کې دا ۱۶.۴۲۷۱۰۴۷۲۳ بیلین کاله کیږي که دا عدد د کال په ورځو کې (۳۶۵.۲۵) وی تقسیم کړو دا (۱۶.۴۲۷۱۰۴۷۲۳) بیلینونه کاله کیږي لومړی ورځ یې (۸) بیلینونه کاله د مخکې دویمه ورځ یې (۴) بیلینونه کاله د مخکې درېیمه ورځ یې (۲) بیلینونه کاله د مخکې څلورمه ورځ یې (۱) بیلینونه کاله د مخکې پینځمه ورځ یې (۵۰۰) میلیونونه کاله د مخکې شپږمه ورځ یې (۲۵۰) میلیونونه کاله د مخکې کیږي.

چې دا ټوله کیږي (۱۵ بیلینونه او ۷۵۰ میلیونونه) کاله د مخکې چې د کایناتو یوه ورځ کیږي.

د ستور و ضربان:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۱-۳: ۸۶ «قسم دې په اسمان او [طارق] په راتلونکی د شپې او څه پوه کړې [ادراک] ته چې څه دی طارق هغه دثاقب خلیدونکي ستوري دي»
 (جوسیلن بیل برونیل) وروسته له هغه څیړنې یې چې د کامبریج په پوهنتون کې یې په کال (۱۹۶۷) کې ترسره کړه وایي: په فضا کې یو منظم سگنال تشخیص شوی دی چې لکه د زره ضربان درې کوي د دې دا ضربان د بیوترون د ستوري دژر تحول نه منځ ته راځي. دې نوی نیوترون ستورو ته (pulsars) وایي دا ستوري ډیر روښانه او منډه وهونکي ستوري دي. ځینې د دې ستورو په یوه ثانیه کې (۶۰۰) واري په خپل مدار را څرخي او د ضربان د پیدا کیدو سبب ګرځي.
 دلته د طارق نه ضربان مقصد دی او د نجم الثاقب مانا ده (سوری کول، د مخ تګ یا سوري ته ننوتل)

دا چې دا ستوري روښانه دی نو په تياره کې سوري خلاصوي او مخ په وړاندی ځي مور نه پوهيږی دا ضربان لرونکی ستوري څه شی دي ؟ . خدای ښه پوهيږی!

د ميريانو فبري کول:

خدای (ج) په قران شريف کې فرمايي
 ۱۸-۱۷:۲۷ « کله چې راغلل دوی پر کنده د ميريو
 نو وويل يو ميري و بل ته ای ميريو! ننوځئ ټول مساकिनو خپلو ته چې مات او چیت پیت مو نه کړی
 هرومرو تاسی لره سليمان او لښکر د ده حال دا چې دوی به نه وی پوه»
 د ميريانو د ژوند طريقه د انسانانو سره يو شی ده ځکه:
 ۱- ميريان خپل مري ښخوي.
 ۲- ميريان اداری سېتم لکه کارگر ، مينجر سوپروايزر .. لری.
 ۴- ميريان چې سره يو ځای شي خبرې کوي
 ۵- ميريان د خبرو کولو پر مختللی ميتود لري
 ۶- ميريان د اموالو د تبادلې مارکيت لری
 ميريان را ټول کړی دانې تر ډير وخت زېرمه کوي که دانو ښې ووهه د هغه جرړی غځوي او که هغه
 لنډې وې هغه لمر ته اچوی چې وچي شي.

د مابنا ستوری:

خدای (ج) په قران شريف کې فرمايي
 ۴۹:۵۳ « او (دا چې) بيشکه هم (الله) رب د شعری دی »
 شعری يو لوی غټ ستوري دی چې په اسمان کې د شپې له ورايه مالوميری ستوری پوهان وايي دا اصلاً
 دوه ستوري دي چې غټ يې په سترگو ليدل کيږی او وړ يې په تيليسکوب کې ليدلی شوی دی د دې
 ستوري مدار بيضوي دی خدای (ج) په قران شريف کې فرمايي
 ۹:۵۳ «د دوو ليندو يا ډير نژدې له دې نه هم»

د نقلیه وسایل:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۱۶:۸ «او پیدا کړی (اسونه او قچري او خره لپاره د دې چې سورپری تاسی په دوی باندی او په زینت
 کولو سره او پیدا کوی (نور) خیزونه چې اوس یې نه پیژنی تاسی»
 په هغه وخت کې الوتکه ، موټر ، ریل ، موټر سایکل او بایسیکل او اپولو نه وه اختراع شوی او خلک
 په هغه نه پوهیدله نو دلته د هغو یادونه شوی ده.
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۴۱-۴۲:۳۶ «او یوه نښه دلیل د قدرت (الله) دوی ته دا ده چې بیشکه مور سواره کړی دی مور اولاد د
 دوی په بیړی (جهاز د نوح) ډکه کړی شوی کېږي او پیدا کړی دی مور دوی ته په شان د دغه هر هغه
 څه چې دوی پرې سورپری (له نورو نواقلو څخه)»

الوتکې:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۲۱:۸۱ «او مور (تابع کړی و مور) سلیمان ته باد [ریح] توند چې روانیده په حکم د ده مخکې (شام)
 هغه ته مور چې برکت ایښی و مور په هغې کې)
 له یمن څخه شام ته او له شام څخه یمن ته چې د یوې میاشتي لار وه په پنځوگړیو کې رسیده.
 ۳۴:۱۲ «(او مسخر کړی موو) سلیمان ته باد سبایی (منزل) د هغه (د) یوې میاشتي او (د) بیگا یې
 (منزل) د هغه د یوې میاشتي (لاره) وه او بهولی مو وه د ده د باره چینه دویلیو شویو مسو (تیلو)»
 داسې مالومیږي چې هغه وخت تکنالوژی پر مخ تللی او منحصر په فرد وه د هغه ټول کارونه د نننۍ
 نړۍ د کارونو سره سمون کوی خدای ښه پوهیږی.

برېښنا :

۱۲:۳۴» او سلیمان ته باد د سبایي (منزل) او هغه (د) یوې میاشتي او د بیگایي منزل د هغه د یوې میاشتي (لاره) وه او بهولې مو ده د ده د پاره چینه د ویلیو کړ شو یو مسو» داسې مالومېږي په هغه وخت کې پر مختللي تکنالوژۍ نه کار اخیستل کېده د مسو څخه پراخه اندازه کار اخیستل کیدل چې نن هم د هغې نه ډیر کار اخیستل کېږي ځکه مس د روښنایي او تودوخې ښه هدایت کوونکی فلز دی او دلته د مسو جاري کول د برېښنا د جریان مانا ورکوي خدای (ج) ښه پوهیږي.

برمه یې شاهان :

۱۶۰:۷»...وواهه [اضرب] په همسا خپله تیره نو راوختیدلی [انجست] له هغې تیرې څخه دولس

چینې...»

دا مبارک آیات دا ښيي چې د اوبو د قحطي په وخت کې د برمې د میتود نه کار اخیستي دي کله چې اوبه په ځمکه کې ننوځي نو په داسې ځای کې چې غیر قابل نفوذ وي زیرمه کېږي که د هغې له مخي موانع لیری شي د هغه نه اوبه را وځي او که هلته فشار ډیر وو نه اوبه فوران کوي دلته ویل شوی اضرب وواهه او د اضرب بله مانا ده (پرانیره ، او راپورته کړه!) یعنی دا ډبره پورته کړه یادا ډبره لیری کړه چې اوبه راوځي او [انجست] مانا ده (تویول ، بهیول او روانول) چې دا ټوله په برمه یې څاگانو نه کې واقع کېږي.

اتوم بم :

د اتوم انرژي په اړوند د قران شریف مبارک ایت (سوره النور ۲۴:۳۵) فرمایي:

«... نه وي رسېدلي د دغو تیلو ته اور رڼا پر رڼا د صافو تیلو...»
 تفسیر: خپله تېل د یوې مادې د خواصو مایع شکل دې نو کله چې یوه ماده لکه تېل ډیر سوچه شي او یا لکه (یورانیم ۲۳۵) ډیر غني اوسوچه شي او نوموړې کتله د نور ضرب نور یانې د نور سرعت په مربع سره شي نو انرژي ځینې لاس ته راځي دغه انرژي په شکل د رڼا سره خپرېږي کله چې د قران عظیم شان پورتنی آیت شریف د یوې معادلې په توګه ولیکواو بیا یې د البرت انشتاین د معادلې سره پرتله کړو

قران شریف: (د زیتون ونې تېل ضرب نور پر نور = نور) (انرژي)

معادله یې په لاندې ډول لیکلای شو :

نور ضرب نور = نور (انرژي) تقسیم د تېلو پر کتلې

او د انشتاین فورمول

(m) کتله (e) انرژي معادلې تر منځ اړیکې تر څیړنې لاندې ونیسو او د دغې معادلې بڼې او کینې خوا په کتله وویشو نو بڼې خواته یې د نور سرعت (c) په (مربع c) پاته کېږي

نوموړی فورمول په ډاګه کوي چې کتله یو ډول کنگل شوی انرژي ده انرژي او کتله د هرې مادې دوه غبرګوني او یو بل ته ورته خواص لری دا به دې مانا چې انرژي په کتله او بر عکس کتله په انرژي

بدلیدای شي د بیلګې په ډول د یو کیلو ګرامو اوبو یا ډبري څخه لاس ته راغلی انرژي په دې شرط چې د نوموړی ټول اتومونه یعنی سل په سلو کې د پاس فورمول له مخي په انرژي واړول شي د دې لپاره د

انشتاین د فورمول سره سم د نور سرعت یعنی (درې سوه زره کیلو متره) به یوه ثانیه کې مربع کړو او بیا یې د یوه کیلو سره ضرب کړو نو په پای کې (پنځ ویشتم ملیارده کلیووات ساعت انرژي) لاس ته

راځي

دا په دي مانا چې دا انرژي د سویس هیواد د یو کال مصرف لپاره بس ده حال دا چې د یو کیلو

ډبروسکرو نه لږ څه اته کیلوو (اته ساعت) حرارتي تودوخه لاس ته راځي

حال دا چې دا فورمول (1400) کاله مخ کې مور ته وړاندوینه شوي ده .

نوري نمکې :

که د قرانکریم په لومړی مخ لومړی سوره کې لیکل شوي دي : په نامه د هغه خدای (ج) چې نیایت مهربان او رحم والا دی لوی دی او د دنیاوو مالک دی.

دلته مقصد ده خو دنیاوو[العالمین] نه نوم اخیستل شوی دی د مثال په توګه د فزیکي نړۍ ، روحی نړۍ ، بکتریايي نړۍ او همداسې نور او بل دا چې په قران کریم کې لیکل شوي دي ډیري مخکې شته خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۶۵:۱۲ «الله هغه دی چه پیدا کړی دي اوه آسمانونه اوله مخکې څخه هم په مثل د دې نازلیري امر حکم (د الله) په منځ د دغو کښې...»

دا ډیره ممکنه ده په کایناتو کې نوري مخکې وجود ولري ګرچې زموږ په کهکشان او د لمر په سیستم کې تر اوسه بله مخکه نه ده پیدا شوې ډاکټر (بوکیلی) وایي: په آسمان کې په اټکل سره (پنځوس بیلینون) ستوري لکه لمر شته او پر هغو ستوري پر هغو بیا سیارې را څرخي د بېلګې په توګه د (بیمرد ستوری) اقلایوه سیاره لری او اوس دا ثابت شوي ده چې په ټوله فضا کې ډیري سیارې موجودي دي همداسې لکه چې لمر او مخکه یو شي نه دي

اود(توروونو) ستوري په هکله سیانس پوهان ادعا کوي چې پر هغه ډیري مخکې راڅرخي شاید ډیر ژر هغه یو درجن مخکې کشف شی.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

او ۲۹:۲ «... بیایي قصد وکړ اسمان ته نو برابر یې کړل دوی اووه اسمانونه...» استرو فزیک دا ثابت کړی ده چې ډیر کهکشاني سیستمونه وجود لری

نو ډاکټر (بوکیلی) وایي دا بیشکه د خدای کلام دی او هغه څوک چې دا نه مني هغه ګناهکاره دی لکه چې قران وایي:

۴۱:۴۱-۴۲ «بیشکه هغه کسان چې کافران شوي دي په ذکر قران کله چې راغی دوی ته حال دا چې بیشکه دغه قران خامخا کتاب قوی دی نه راځي دغه قران ته باطل د مخي ددې او نه شایي رالیږلی شوي دي له طرفه د حکمت والا ثنا ویلي شوي(الله)»

د اوریدو او لیدو حس:

په جنین کې لومړی حس چې وده کوي هغه د اوریدو حس دی چې (۲۴) اوونۍ وروسته کولای شي واروي او د لیدو حس وروسته له (۲۸) اوونۍ کې (ریتینا) د روشنایي په مقابل کې غبرګون ښکاره کوي. خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۳۲:۹ «او ویې ګرځول تاسې ته غوږونه او سترګې او زرونه...»

۷۶:۲ «بیشکه پیدا کړي دي مور انسان له نطفې څخه چې ګډه وده شوي ده»

۲۳:۷۸ «او دغه (الله) هغه ذات دى چې پيدا كړى يې دي تاسې ته غوړونه او سترگې او زړونه ډير لږ شکر باسئ تاسي»
 تر ټولو لومړى اورېدلو او بيا ليدولو ته نغوته (اشاره) شوې ده چې دا د نننۍ ساينس سره پوره ورتوالى لري.

د رنگونه توپير:

خداى (ج) په قران شريف كې فرمايي
 ۲۲:۳۰ «...پيدا كول د آسمانونو او مخكې او اختلاف د ژبو او رنگونو ستاسي بېشكه په دغه كې خامخا ډيري نښې دي دپاره د عاليهانو»
 ۱۳:۴۹ «اى خلقو بېشكه مور پيدا كړى يې تاسي له يوه سړي او له يوې ښځې او گرځولى يې مور تاسي څانگې او قبيلې قبيلې د پاره د دې چې وپيژنئ يو له بله سره ...»
 د دې رنگ ، نژاد او ژبې توپير د هغو د امتياز سبب نه كيږي اودا كار د پيدا كولو قدرت ښيي او هيچ نژاد له بله امتياز او برتري نه لري

وسپنه:

خداى (ج) په قران شريف كې فرمايي:
 ۲۵:۵۷ «...راليرلي مور و سپنه چې په دې كښې سخت جنگ ډير قوت او گټې دى لپاره د خلقو»
 په نړۍ كې دوه فلزات ډير شته يو وسپنه او بله المونيم دي چې د وسپنې نه ډيري سلاحگاني او د خلکو دپاره وسايل جوړيږي بل دا چې وسپنه مخكې ته راليرل شوى ده دا د دې ځمكې فلز نه دى داسې اټكل كيږي چې د مخكې د جوړيدو په درشل كې آسماني ډبرې چې د وسپنې فلز تركيب يې په ځان كې درلود د نورو ستورونه د ميتورايتو په بڼه د ځمكې ته راستول شوي وى

د عكسونو استول:

خداى (ج) په قران شريف كې فرمايي

۲۷:۴۰ «وویل هغه چې د ده څخه علم و له کتابه زه به راوړم تا ته دا (تخت) پخوا له هغه چې بیا راوگرځي تا ته سترگه ستا»

د بلقیس تخت د سترگو په یو رپ کښې له محارب نه یې تر شام ورسوی
خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۲۷:۳۹ «وویل یو زور و سخت د پیریانو چې زه به راوړم تا ته (تخت) پخوا د هغه چې پاخیږي ته له دغه ځایو زه به دغه راوړولو قوی امانتگریم»

اوس د ټکس په واسطه عکسونه او فلمونه د انټرنیټ له لارې استول کیږي.

د تیلیوورتیشن په واسطه د غټو شیانو تجزیه په اتومو او مالیکولو په بڼه او د هغو لېږدول لیري ځایو ته او هلته د هغه بیرته جوړیدلو امکانات به په رانژدې راتلونکي کې شته چې وخت او واټن به د هغه مانع نه شی او په یوه ثانیه کې به هر بې ځانه شی هر ځای ته د لېږدولو وړ وي

۴۱:۳۲ «ژر ده چې و به ښیو دوی ته دلایل د (قدرت) خپل چې په افاق ملکونو کښې دي او په نفسونو د دوی کښې دي تر هغه پوري چې ښکاره شی دوی ته چې بیشکه دغه قران حق دی..»

تیل:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۸۷:۱-۵ «پاکي بیان کړه په نامه د رب خپل چې ډیر لوی دی او ښه غالب دی چې پیدا یې

کړی [فسوی] [اعضای برابر او بې نقصه او هغه چې اندازه یې کړل [فهدی] نو لاره یې وښوده چې

راایستلې یې ده تازه گیاه [المرعی] له مخکې څخه پس ویې گرځوله هغه [غثا] وچه توره (احوی)»

پترول چې د ژویو او نباتاتو د بقایاو د خوسا کیدو نه نه پیدا کیږي او میلیونونو کاله وخت نیسي چې

دا خوسا مواد په تیلو او گاز بدل شي

په دې مبارک آیات کې المرعی چمن او علفچر ته وايي. احوی (تور شنه ، شنه توراو د نباتاتو تورويا

خوسا شوی بقایا ته وايي) او د غثا معنی ده (د سیلاب اوبه چې فاسد مواد یې له کلي نه را ټول کړی

یا هغه شی چې دقې په واسطه بهر را وځی دی یعنی د سیلاب د قی مواد نه جوړ شوی)

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۳۴:۱۲ «... او بهیولې مو وه د ده د پاره چینه دوپلیو شویو مسو (تیلو)»

چې دلته د ویلیو شو یو مسو نه مقصد تیل هم کیدای شی په ډیرو تفاسیرو کې تیل راغلي دي

د بوی استول:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۱۲:۹۴ «...بیشکه زه چې یم خامخا مومم بوی د یوسف که چیري نسبت د کم عقلي نه کوی ماته»
 په راتلونکي کې د تیلیپورتنګ په واسطه لکه د عکس لیزل دا امکانات لری چې د بوی اتومونه د
 الکترونکي سګنال په ډول لیری ځای ته بیله دې چې وخت او زمان د هغه خنډ شی واستول شی

اتومي انرژي:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:
 ۶:۹۵ «بیشکه الله خپروونکی د دانې [الحب] دی او زرې [النوی] راباسي ژوندی [الحی] له مړی
 [المیت] او استونکی د مړي دی له ژوندي دغه الله دی نو کوم طرف ته گرځوی شی تاسي»
 دا مبارک آیات شاید د اتوم و ماتیدو ته اشاره وي په ډکشنري کې النوی (مرکز د اتوم، د اتوم د هستې
 په مانا راغلی دی).
 انرژي مړه ده هغه له د یوه ژوندي شی نه راباسي
 خدای تعالی بڼه پوهیږی
 د الحی مانا ده ژوندی، فعال او انرژي لرونکی شی او د المیت نه شاید انرژي ته اشاره وي، د
 انشتاین د تیوري په اساس هر شی په انرژي بدلیږي نو انرژي د شیانو نه لاس ته راځی د اخراج مانا ده ( )
 مخ ته تګ او همداسې بهر ایستل او خپرول (لکه د برېښنايي امواجو))
 ساینس پوهان اوس د اتوم د هستي د ماتولو نه انرژي لاس ته راوړي.
 د فالق مانا ده د اتوم د هستي ماتول.

د کایناتو شکل:

پخوا ویل کیدل چې کاینات د فوتبال د توپ بڼه لری خو اوس ساینس پوهان وایي د کایناتو بڼه یو اوږد ترومپیت ته پاته کیږی دا د ترومپیت شکل د ریاضی د موډل او د استرانومی د داتا په اساس برابر شوی دی او ساینس پوهان وایي دا د کهکشانو شکل لکه یواوږد قیف غونډی دی چې ترومپیت ته ورته دی او نری خوا یې نامحدوده اوږده ده دا خپرنه د جرمني فزیک پوه (فرانک ستینر) دیولک پوهنتون د نوی ساینس مجله کې نشر شوې ده چې ددې تیوري مغلق ریاضی موډل ته (پیکارد تپولوژی) وایي

قران کې خدای تعالی داسې فرمایي:

۶:۷۳ «...هغه ورځ چې پوکي وکړ شی په صور (شپیلی، ترومپیت) کښې...»

۳۹:۶۸ «او پوکل په وکړل شي په صور (شپیلی، ترومپیت) کښې پس بیخوده مړه به شي هر هغه چې په آسمانونو کښې دي اوچې په مخکه کښې دي مگر هغه څوک چې اراده وفرمایي الله بیا به و پوکل شي هغه شپیلی (ترومپیت) کښې بل ځلي پس ناڅاپه به دغه خلک به ولاړ وي»

THE SHAPE OF THE COSMOS

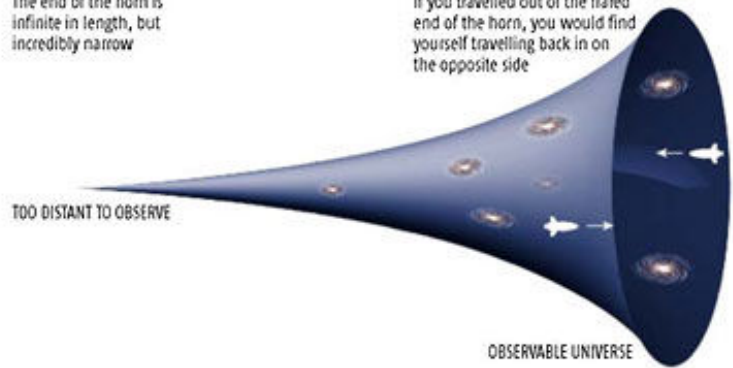
In the horn-shaped universe, space is finite and wrapped in an unusual way

The end of the horn is infinite in length, but incredibly narrow

If you travelled out of the flared end of the horn, you would find yourself travelling back in on the opposite side

TOO DISTANT TO OBSERVE

OBSERVABLE UNIVERSE

نور مفلوحتات:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۸:۱۶ «... او پیدا کوی خیزونه چې اوس یې نه پیژنی تاسي»
 ۲۴:۴۵ «... پیدا کوی الله هر هغه څه چه اراده یې وفرمایي الله پر هر چیز باندی ښه قادر دی...»
 تر اوسه پورې د نورو شیانو د پیدایښت پروسه نه ده پایته رسیدلې دا اوس جوته شوې ده چې د ځینو
 طبیعي پدیدو د جوړیدو پړاونه تر اوسه دوام لري چې یوه بېلگه یې د د سحاب د دورو او اوریځو نه د
 نوی کهکشانو نوی پیدایښ دي

روښنایي او تیاري:

۶:۱ «گړدی ثناوی خاص هغه الله لره دی چې پیدا کړی یې دی تیاري او رڼا...»
 مور. پوهیرو چې انسان په تیاره کښې شی نه شواي لیدلی هغه شی چې مور. گورو هغه دیوې برخي
 دروښنایي خپریدونکی انرژي ده ډیري نوري د روښنایي خپریدونکی انرژي شته چې انسان هغه نه
 شوی لیدلای لکه ماورای بنفش وړانگې ، ایکس وړانگې ، انفرارید وړانگې او رادیويي امواج او داسې
 نور
 انسان دغه روښنایي ته ږوند دی او دا هم عجبه ده چې په قران کریم کې (۲۳) ځایه تیاري د جمع په
 ډول ذکر شوی دي او یو ځای هم مفرد نه ده راغلی.
 دا دا مانا لري چې مور. ډیرې روښنایي نه شواي لیدلی د هري روښنایي د امواجو اوږدوالی سره توپیر
 لري.

د کایناتو فتمیدل یا لوی کړنچ :

(ریناتا اکالوش او اندریل لیند) د ستنفورد د پوهنتون د فزیک پروفیسران وایي:
 داسې وخت به راشي چې کاینات په ټوک ټوک او فناشي او هغه به په دومره وړو ذرو لکه پروتون
 تجزیه شي لکه په توره سوره کې.
 داسې وړاندوینه کیري چې هغه وخت به د تیاري انرژي منفي شي نو چې د تیاري چارچ منفي شونو
 کاینات له منځه ځي.

۲۱:۱۰۴ « هغه ورځ چې را ونغاړو آسمان لکه نغښتل د سند د پارو د لیکل شویو کاغذونو (کتابت) لکه چې ابتدا کړی مور. اول پیدایښت بیا اعاده کووېې وعده ده په مور. بیشکه مور. یو کوونکي»
 ۳۹:۶۷ «او ځمکه ټوله په قبضه د ده کښې ده په ورځ د قیامت کښې او آسمانونه نغښتلي شوي دي په یمین د ده کښې...»

قران نورې وړاندوینې:

د سوره او کومورا د ښارونه:

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۷:۸۱ «تاسو (د لوط قوم) یو قوم اسراف کوونکي یاست»
 ۷:۸۴ «او اووراه مور. په دوی باندي باران (د کانو) پس وگوره ته چې څرنګه شو عاقبت د گنهکارانو»
 دا کلی داحمر بحری ته نژدې پروت وو چې اوس د اسرایلو او اردن سرحد ته نژدې واقع دی چې د سلفرو د پودرو د رسوب لاندې ښخ شوی دی هلته اوس هم د ژوند نښې نه لیدل کیږي دا سلفر د اورغورځونکي غرونو لخوا ده ،
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي
 ۷۴-۷۷:۱۵ «نو وگرځاوه مور. پورته طرف د دې ښارونو کښته طرف د دوی او وه اورول مور. پر هغوی کاني له کوتکانو څخه بیشکه په دغه (کیسې کې) خامخا دلایل دي د پارو د پوهانو عبرت اخیستونکو او بیشکه دغه خامخا پرتې دي په لاره سمه کښې او بیشکه په دغه کې خامخا دلیل دی مومنینوته»

د سبا ښار:

چې مکمله کیسه یې په قران کریم کې راغلې ده
 خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي :
 ۳۴:۱۵ «خامخا په تحقیق وه خلقو د سبا ته ځای د هستوګنې د دوی یوه لویه ښه چې دو باغونه دی له ښي او کین (طرف د مینو د دوی)...» او کیسه په ۱۷-۱۶:۳۴ ادامه لري
 هغو د اوبوبندونه او د اوبو لګولو ښه سیستم درلود او میوو ښه باغونه یې درلودل د هغو د اوبو لګولو سیستم خراب او باغونه یې په ځنګلونو بدل شول

دا ښار اوس په جنوبی افریقا کې موندل شوی دی

فرعون:

ډاکټر (میورس بوکایلی) مشهور فرانسوی جراح، ساینس پوه او عالم د انجیل، قران او ساینس د کتاب لیکونکی په خپل یو کنفرانس کې چې په عربستان کې وو داسې وویل:

د مومیالی شوی فرعون په جسد چې په قران کریم کې دهغه د ساتلو او د خلکو د عبرت دپاره ویل شوی مبارک ایت په اشاره وکړه چې تر اوسه دا د فرعون جسد خلکو د لیدو لپاره شته خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي

۹۲:۱۰ «ن ورځ به خلاصی درکړو تا ته په بدن ستا له روحه او وبه دی باسوله بحر (لوخ لغر) د پاره د دې چې شی ته د پاره د هغه چا چې وروسته له تا راځی ایت (دلیل د عبرت)»...

چې اوس دا فرعون لوخ لغر جسد د مصر په موزیم کې لکه چې قران کریم ویلی دی لوخ لغر جسد د خلکو د عبرت له پاره پروت دی.

د سپټمبر د یولسمې پېښه:

د امریکا د متحدو ایالتونو د سوداگریزو اسمانځکو ودانیو د نړېدو مسلې ته کلونه مخکې قران کریم نغوته کړې ده د قران کریم د التوبه سورت (۱۰۹) ایت د دغې پېښې گواهي ورکوي په دغه سورت کې نړېدلې دوه ودانۍ د (جورف هار) په نوم راغلې دي او د ودانیو د پورنو شمېر هم (۱۰۹) ته رسېده چې د سورت د ایت سره سمون خوري.

د سپټمبر پېښه د (۲۰۰۱) کال د سپټمبر په یولسمه نېټه را منځ ته شوه، سپټمبر د عیسوي کال نهمه میاشت ده چې د عدد او توریو له مخې د سورت جز (۱۱) او شماره یې (۹) ده د سورت ټول توري (۲۰۰۱) دی.

خدای (ج) په قران شریف کې فرمایي:

۹:۱۰۹ «آیا هغه، چې خپله ودانۍ یې د خدای په پرهیزگاری او رضا ودانه کړېده غوره دی او که هغه، چې ودانۍ یې د څاه پر غاړه (جرف هار) جوړه ده، چې رانړیږي چې ناچاپه په دوزخ په اور کې

لوپري او خدای ظالمانو ته لارښوونه نه کوی او کومه ودانۍ یې چې جوړه کړې ده، تل به د زرونو د ډار او وېرې لامل ګرځېدلې تر هغې چې زرونه یې ټوټې ټوټې شی او خدای (ج) پوه او حکیم دی.»
د دغه ودانیو د ړنگېدو په اړه د امریکایانو وېره او ډار د هالیووډ له وروستیو فلمونو نه په ډاګه برېښي

د ارم ښار:

۸-۶:۸۹ «آیا نه وی خبر ته (ای محمده) چې څه کړی دی رب ستا د عادیانو سره چې ارم و چې خاوندان د قوت قامتونو لویو هستی قبیله چې نه وه پیدا شوی مثل د هغې په ټولو ښارونو کښې»
د ارم ښار چې د ستونونو د ښار په نامه هم راغلی دی تر اوسه څوک نه پوهیده دا په کوم ځای کې دی.

په (۱۹۷۸) ډیسامبرد میاشتي د نشنل جغرافیې یوه مقاله کې د یو نوی کیندل شوی ښار د پیداکیډو خبر ورکړ چې دا ښار د (ایلبا) په نامه نژدې و سوریې ته کشف شو چې (۴۳) پېړۍ قدامت لری او دا عجب نه وه عجب دا وه چې هلته یو کتابخانه وموندله شوه او په هغه کې هغه ښارونو یو لېسټ وو چې ایلبا د ښار ورسره تجارتی اړیکې درلودی په هغه کې د ارم ښار نوم هم وو.

ساینس پوهانو نظریات د قران د ساینس معجزو په هکله:

دلته د قران د ساینس معجزو په هکله د ځینو نامتو ساینس پوهانو تبصرې ته یوه کتنه شوی ده:
۱- ډاکټر (تی. وی. ین. پرسود) د کانادا د د منیتوبا د پوهنتون د اناتومي او ماشومانو د صحت پروفیسر چې (۲۲) کتابونه یې لیکلی او (۱۹۹۱) کال کې یې د اناتومي ځانګړې جایزه وری ده د قران د ساینس معجزو په هکله وایي:

دا چې محمد (ص) ویل او لیکلای نه شول او څوارلس پېړۍ مخکې یې د ساینس د طبیعت په هکله یې داسې کره معلومات ویلی دا یو چانسې خبره نه ده دلته بیخي ډیر واقعتونه بر ملا شوی دی لکه چې ډاکټر موري هغه ته اشاره کړې ده په دې کې هیچ شک نشته چې دا ټوله آسماني خبرې دی چې محمد (ص) ته الهام شوی دی.

۲- ډاکټر (جولی سمسن) د امریکا د تکزاس د بایلوور د کالج د د انساني جینتک پروفیسر د دغه دوه حدیثونو شریفو د مطالعې وروسته وویل:

« ستاسو هر يوه ټول اجزا ستاسود خلقت يو ځای شوی دی د مور په رحم کې مو په څلویښت ورځو کې...»

« چې دوه څلویښت شپې پر جنین تیري شی خدای یوه ملکه هغه ته وراستوی چې هغه ته ښه (شکل) و رکړي او د هغه ته ورکړي غوږونه ، سترګې ، پوستکی او غوښه او هډوکي ...»
هغه وایي دا بلکل سمه او جامع خبره ده چې په لومړی څلویښت ورځو کې د جنین د تولیدو وخت دی زه پوهیږم چې د وراثت او مذهب تر منځ اختلاف نه شته او مذهب د الهام په واسطه ډیرو شیانو کشفول اسانه کړی دي.

۳- ډاکټر (هی. مارشل جانسن) د امریکا د پنسیلوانیا د توماس جعفرسن د پوهنتون د اناتومي او بیولوژي پروفیسر وایي:

قران نه یوازې د جنین بهرني وده تشریح کړی بلکې داخلي برخې هم تشریح کړې ده هغه وایي زه یو ساینس پوه یم یوازې هغه وایم چې هغه وینم زه په امبریولوجي او بیولوژي پوهیږم زه په دغه اصطلاحات چې په قران کریم کې راغلي دي ښه پوهیږم زه دا واقعیتونه چې محمد(ص) ویلی دی نشوای ردولای

۴- ډاکټر (ویلیم دلبیو. های) د امریکا د کلورادو د پوهنتون د جیولوژي مشهور پروفیسور وایي:
ما په قران کې ډیر جالب موضوعات ولیده نه پوهیږم دا د کوم ځایه ویل شوی دی. کله چې د هغه نه د قران کریم د منبع په هکله پوښتنه وشوه هغه ویل: زه فکر کوم دا به آسماني خبري وي.
۵- ډاکټر (جیرالد سی جورینجر) د امریکا د واشنگتن د جورج تاون د د طبي امبریولوجي پروفیسر په خپله ریسرچ پاڼه کې لیکي:

دا څو ایتونه چې د انسان د ودې په هکله ویل شوی دی داسې یو مکمل ریکارډ یې د گامیت د هغه کلاس بندې ، ترمینولوژی او تشریح یې شوی ده چې په نوروساینسي عنعنوی ادبیاتو کې یې ساری نه لیدل کیږي.

۶- ډاکټر (یوشیهید کوزمی) د جاپان د توکیو د پوهنتون پروفیسر وایي:
کله چې ما د فضا په هکله د قران نه څه وارویده پر ما یې ډیر تاثیر وکړ مور د کایناتو ډیره لږه حصه تر څیرني لاندې نیولی شو او په تیلیسکوپ په واسطه لږه حصه مطالعه کولای شو نو د قران کریم په ویلو سره به ډیرو سوالونو ته ځواب پیدا شی او زه به خپل د راتلونکي څیړنو لاره په کایناتو کې وموندم.
۷- (تجاتت تجاسن) د چونگ ما د پوهنتون د اناتومي د دیپارتمنت پروفیسر د عربستان په اتوم طبي کنفرانس کې ولاړ شو او ویي ویل:

دا درې کاله کیږی ما د قران کریم سره ډیره مینه پیدا کړی ده دا (۱۴) پېړۍ مخکې چې څه په قران کریم کې لیکل شوی باید دا ټوله درست وی او دا چې محمد (ص) نالوستی وو نو دا د خدای (ج) کلام دی او دا یې وخت دی چې کلمه ووايم هغه کلمه وویل او مسلمان شو

لمن لیکونه

-1

A BREF ILLUSTRATED GUIDE TO UNDERSTANDING ISLAM-BY I.A.IBRAHIM

-2

LECTURE BY MOULANA FAZLUR RAHMAN ANSARI-IRSHAD SOOFI

-3

ISLAM IS FOR YOU QURAN AND MODERN SCIENCE DR- ZAKIR NAIK

-4

THE QURAN AND MODERN SCIENCE BY DR MAURICE BUCAILLE

-5

RELIGION OF ISLAM -THE SCIENTIFIC MIRACLES OF THE HOLY QURAN

-6

THE QURAN-ARABIC TEXT WITH CORRESPONDING ENGLISH MEANING-
1997-SAHEEN INTERNATIONAL

-7

ډاکټر نظر محمد سلطانزی خدران — بم اتوم

د بینوا ویب پاڼه

-8

قران کریم ترجمه او تفسیر رومی او دویم جلد المدینه المنوره

- 9
USC-MSA COMPENDIUM OF MUSLIM TEXT THE QURAN KNOWGEGE AND
SCIENCE BY A.ABD-ALLAH
- 10
ISLAMCITY-ISLAM QURAN AND SCIENCE
- 11
WELCOME TO MUSLIM HOPE.COM
ASTRONOMY AND THE QURAN
- 12
COMMUNICATION AND SERVICE ISLAMICA MAGAZINE
- 13
MIRACLES OF THE QURAN BY HARUN YAHYA-ISLAMIC DAWAH CENTRE
INTERNATIONAL
- 14
AN INVITATION TO THE TRUTH- HARUN YAHYA-
- 15
ISLAM AND MODERN SCIENCE BY SEYYID HOSSEIN NASR-IRF

پای